БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 176 (6105)
СЕНТЯБРИИН 1
ПЯТНИЦА
1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

имени В. И. ЛЕНИНА

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ССР Союзай Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ И. В. СТАЛИНДА рапорт (1-дэхи нюур).

Закаменай аймагай колхознигууд ба колхозницанууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй уялганууд (1-дэхи нюур).

Партийна ажабайдал (2-дохи нюур).

БМАССР-эй Министрнүүдэй Советэ (2-дохи нюур).

Таряа хуряалгын ба тушаалгын түрүүшүүлhээ жэшээ абаха (3-дахи нюур).

Эрхим hуралсалай түлөө (3-дахи нюур).

С. Тыхеева. — Түрэлхи хэлэн дээрэ hургаха тухай (3-дахи нюур).

Аюулгүйн Советтэ (4-дэхи нюур).

Кореядэхи событинууд (4-дэхи нюур).

hУРАЛСАЛАЙ ШЭНЭ ЖЭЛ ЭХИЛБЭ

Мүнөөдэр советскэ hургуулинууд занятиэа эхилбэ. Гансахан манай республика сээ 110 мянга үлүүтэй хүбүүд, басагад hуралсажа захалаа.

hуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри эне зундаа эршэмтэйгээр ябуулагдаhан байна. hургуулинуудай гэрнүүд, багшанарай байрануудь заhабарилагдаа, шэнээр баригдаа. hуралсалай хэрэгсэлнүүд саг соогоо, бүрин түгэс бэлэдхэгдээ.

Большевистскэ партиин, советскэ правительствын ба нүхэр Сталинай үдэр бүриин анхарал оролдолгын ашаар бүгэдэниитын уялгата эхин hуралсал түхай Хуули манай орон дотор тон богонихон болзор соо бэелүүлэгдээ. СССР-эй арадай ажахые дайнай хойто тээ hэргээн бодхоолгын ба хүргөөлгын амжалтанууд хадаа бүгэдэниитын hуралсалые долоонжэлэй hургуулиин хэмжээн соо хаа хаанагүй бэелүүлхэ зорилго табиха арга олгоо. Гансахан Росийска федерациин тосхонууд ба hуурин газарнуудта 3200 тиимэ hургуулинууд шэнээр нээгдэhэн байха юм. Манай орон соо нёдондо жэлhээ бүгэдэниитын долоонжэлэй уялгата hуралсал бэелүүлэгдэжэ эхилээ.

«Түрэлхи хэлэн дээрэ заадаг hургуулинуудые, орон дотороо элбэг олон болгохо ба түрэлхи хэлэ шудалhан багшанарай кадрнуудаар тэдэниие хангаха» гэhэн нүхэр Сталинай заабари амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байна. Бурят-Монголдомнай мүнөө жэлдэ 7 эхин, 11 долоонжэлэй бурят hургуулинууд шэнээр нээгдээ. Түрэлхи хэлэн дээрэ заадаг багшанарай кадрнууд улам олон болоно. Энэ жэлдэшье 70-аад залуу бурят багшанар долоонжэлэй ба дунда hургуулинуудта ажаллахаар эльгээгдэбэ.

Эдэ баримтанууд хадаа удхаараа социалистическэ, формоороо национальна культурын саашадаа hалбаран мандажа байhые, ленинско-сталинска национальна политикын илалтые, Эхэ ороноймнай улам хүсэтэй боложо байhые харуулна. Эдэ түүхэтэ хүбилалтанууд — социалистическэ байгуулалтын үрэ мүн.

Коммунизм байгуулхын түлөө түүхэтэ тэмсэлдэ hургуулинуудай үүргэнь угаахэ. Эдэ хадаа коммунистическэ үзэл бодолтой, моральна үндэр дээдэ шанартай, олониитын хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа зорюулдаг, үнэн сэхэ хүнүүдые хүмүүжүүлэн бэлэдхэхэ маша ехэ зорилго бэелүүлжэ байна. hуралсалай ба хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин онсо удхашанар ба харюусалга тухайда большевистскэ парти саг үргэлжэ заадаг. ВКП(б)-гэй ЦК идеологическа асуудалнуудаар гаргаhан тогтоолнууд соогоо, залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ зорилгонууд тухай тодорхой заабари үгэhэн байна. Энэнэй үндэhөөр, союзна правительство хадаа 4-дэхи класс дүүргэhэн бүхы hурагшадые 5-дахи класстань оруулха тухай тогтоол гаргаа. Ленинскэ комсомолой XI съезд болбол hургуулидахи комсомольско ба пионерскэ организацинуудай хүдэлмэриие hайжаруулха дайшалхы программа хараалhан байха юм.

Эдэ хадаа бүхы hургуулинуудай хүдэлмэриие hайжаруулха гол программа болоо. Республикымнай hургуулинуудай комсомольско ба пионерскэ организацинууд hурган-хүмүүжүүлхэ үүргээ 1949—1950 онуудай hуралсалай жэлдэ нилээд дээшэлүүлээ. hурагшадай эрдэм мэдэсэнь улам үргэдэн, гүнзэгы болоо. Олонхи hургуулинууд ба багшанар hурагшадай дунда ябуулдаг идейно-хүмүүжүүлгын хүдэлмэреэ улам hайжаруулжа шадаа.

Гэбэшье, hургуулинуудай хүдэлмэридэнь дутагдалнууд үшөөл бии. Республикын зарим аймагууд ба hургуулинууд успеваемостиин талаар гээгдэhэн байна. Илангаяа Прибайкальска, Хориин, Сэлэнгын, Кяхтын, Кабанскын аймагуудта тиимэ hургуулинууд олон байгаа. Республикын гэгээрэлэй Министерство hургуулинуудайнгаа хүдэлмэриие дутамагаар шалгадаг ба хүтэлбэрилдэг, багшанарай национальна кадрнуудые олон болгохо хэрэгтэ анхаралаа багаар табидаг байгаа.

hаяхан бүхы аймагуудта багшанарай зүблөөнүүд боложо, hургуулинуудай хүдэлмэридэхи туйалтанууд ба дутуунуудые элирүүлhэн ба саашадаа бэелүүлхэ шухала зорилгонуудые тодорхойлhон байна. Эдэниие үндэhэ болгон, залуу үетэниие оролдосотойгоор хүмүүжүүлхэ гээшэ советскэ багшанарай хүндэтэ хэрэг мүн.

hургуулинуудай ба багшанарай хүдэлмэридэнь партийна, советскэ организацинууд хододоо туhалжа байха үялгатай. hургуулинуудтахи hуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие зүбөөр табиха ябадалдань багшанарта туhалха шухала.

hургуулиин комсомольско ба пионерскэ организацинуудай хүдэлмэринь hурагшадай эрдэм мэдэсые бэхижүүлхэ, гүнзэгырүүлхэ ба үргэдхэхэ хэрэгтэ зорюулагдаха ёhотой.

hуралсалай шэнэ жэл хадаа улам ехэ амжалтануудай жэл болохо ушартай. Бүхы hурагшадай удаадахи класстаа орохо ябадал түйлаха гээшэ hургуули, hургагша бүриин арюун уялга мүн. Энэ асуудалые амжалтатайгаар шидхэхын түлө багшанар ба арадай гэгээрэлэй бүхы хүдэлмэрилэгшэд советскэ педагогикын ба методикын заабариннуудые хүдэлмэридөө хүтэлбэри болгохо зэргэтэй. Урок бүхэнөө творческоор үнгэргэхэ, дүй дүршэлөө үдэр бүри баяжуулха, марксистско-ленинскэ теори саг үргэлжэ шудалха гэхэ мэтэ гол асуудалнууд hургуулиин хүдэлмэриин амжалтые шидхэхэ байна.

Республикымнай hургуулинууд 1950—1951 онуудай hуралсалай жэлые эрхимээр дүүргэхэ гэжэ арад олониитэ найдана. Энэ найдалыень бэелүүлхын түлөө большевистскэ оролдолго гаргаха — арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй нэрэ хүндын хэрэг мүн.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ

Авиационно конструктор С. А. Лавочкиниие Ленинэй орденоор шагнаха тухай

Самолет бүтээхэ главна конструктор С. А. Лавочкинай түрэhөөр 50 жэл болоhоной ойтой дашарамдуулан, мүн авиационно техникые хүргөөхэ талаар тэрэнэй габьяануудые тэмдэглэн, Семен Алексеевич Лавочкиниие Ленинэй орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Совсдэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ШВЕРНИК.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1950 оной августын 30.

ВЦСПС-тэ

Ажалай резервнүүдэй Министерствын училищинуудта залуушуулые татан абалга тухай

Ажалай резервнүүдэй Министерствын ремесленнэ, түмөрзамай, горнопромышленна ба тусхай училищинуудта 1950 оной сентябриин 1-hээ октябриин 1 хүрэтэр залуушуулые татан абалга болохо байна.

Энээнтэй дашарамдуулан, ВЦСПС-эй Секретариат залуушуулые татан абаха ябадалда ба тэдээндэ hуралсалай-үйлэдбэриин ба культурно-байра байдалай условинуудые байгуулхадань ажалай резервнүүдэй Министерствын нютагай управленинүүдтэ бүхы хэмжээгээр туhаламжа үзүүлхэ гэжэ профсоюзна организацинуудые уялгалба.

МОСКВА, КРЕМЛЬ

ССР Союзай Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ нүхэр Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА

Украинска ССР-эй Ровенско областиин колхозууд, совхозууд ба таряашадай ажахынууд таряа тушааха гүрэнэй түсэбые болзорhоо урид дүүргэбэ гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Танда элидхэнэбди. Эдеэ хоолой культурануудые бэлэдхэхэ түсэб 101,7 процент дүүргэгдээ. МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө натуро-түлбэриин тоосоогоор гүрэндэ таряа тушаалга үргэлжэлhөөр. Областиин колхозууд болон совхозууд намарай ба хабарай культурануудай үрhэнүүдээр өөhэдыгөө бүрин хангаа: Энэ жэлдэ колхознигуудай ажалга удэрэй түлөөhэн нилээд дээшэлээ.

Большевистскэ партиин Центральна Комитедhээ ба Советскэ Правительствоhаа үгтэжэ байгаа асари ехэ туhаламжын ба хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Танай өөрынтнай анхарал оролдолгын ашаар областиин залуу колхозуудай эдэ амжалтанууд туйлагдаа.

Колхознигууд, колхозницанууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд техническэ культурануудай ургаса хуряалга, намарай тарилга, намарай пар, хара парнуудые хахалалга ба хүдөө ажахын бусад хүдэлмэринүүдые эмхитэйгээр ябуулхын тула шэн зоригтойгоор ажаллана. Областиин колхозууд болон совхозууд 1950 ондо колхозно ба совхозно ниитын ашаг шэмэтэ малажал хүргөөхэ гурбан жэлэй түсэбөөр тогтоогдоhон даалгабаринуудые амжалтатайгаар бэелүүлэн, ниитынгээ малажалда тэжээлэй бата бэхи база байгуулха ехэ хүдэлмэри ябуулжа байна.

Областиин колхознигууд, колхозницанууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд бүхы хүсэеэ зорюулан, хүдөө ажахые саашадань хүргөөхэ тухай Танай табиhан зорилгонуудые большевистскэ партиин хүтэлбэри доро, нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхэ, 1950 оной хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэхэ ба 1951 ондо үндэр ургаса абахын тула бата бэхи үндэhэ hуури табиха байна гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Таниие найдуулнабди.

Украинын КП(б)-гэй Ровенско обкомой Секретарь В. ЧУЧУКАЛО.
Ровенско областиин ажалшадай депутадуудай Советэй исполкомой Түрүүлэгшэ Ф. ДОДЬ.
Бэлэдхэлэй Министерствын Ровенско областьдохи Түлөөлэгшэ В. ВЕЛИГОЦКИЙ.
Ровенско областиин хүдөө ажахын Управлениин Начальник В. ХАЛАМЕНДЫК.

Закаменай аймагай колхознигууд ба колхозницануудай, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй УЯЛГАНУУД

Малажалые хүргөөхэ талаар парти ба правительствоар табигдаhан зорилгонуудые бэелүүлэн, манай аймагай колхозууд 1950 ондо адуу малай ба шубуунай тоо толгойе нэгэ хэды олошоруулhан байна. 7 hарын турша соо адуу моридой тоо толгой — 15,2 процент, эбэртэ бодо малай — 8,5 процент, хони ба ямаанай — 14,5 процент, гахайн — 47 процент, олошорhон байха юм. Тиихэдэ Цакирай сомсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ, Санагын сомсоведэй «Коминтерн», Сталинай нэрэмжэтэ, Утаата Далахайн сомсоведэй Кагановичын нэрэмжэтэ, Енгорбойн сомсоведэй Кировэй нэрэмжэтэ ба бүсад колхозууд байгша оной августын 1-нэй мэдээгээр адуу малай тоо толгойе олошоруулха гүрэнэй түсэбые бүхы түрэлөөрнь дүүргэhэн байна.

Тэрэшэлэн зоотехническэ барилгануудай талаар горьтой хүдэлмэри хэгдээ. Байгша оной 7 hарын турша соо аймагай колхозуудта 4340 толгой малай багтаха малажалай 45 шэнэ байранууд, 2542 тоннын багтаха силоснэ барилганууд түхеэрэгдэhэн байна. Мүн адуу малые эдеэлүүлгэ ба харуулhалга hайжарhан, малажалай кадрнуудые бэлэдхэхэ талаар ехэхэн хүдэлмэри хэгдэhэн байха юм.

Малажалые амжалтатайгаар хүргөөхэ ябадал, түбхын түрүүндэ, тэжээлэй бата бэхи база байгуулhанhаа дулдыдадаг гэжэ мэдэрээд, аймагай колхозууд байгша оной августын 25-да үбhэ сабшаха тогтоогдомол түсэбөө — 93,4 процент, силос даралгые — 98,9 процент, набшаhата тэжээл бэлэдхэлгые — 75,2 процент ба үбhэнэй валова суглуулгын түсэбые 77,5 процент дүүргэhэн байна.

Аймагай зарим колхозууд үбhэ сабшаха, силос дараха, набшаhата тэжээл бэлэдхэхэ ба үбhэнэй валова суглуулгын тогтоогдомол түсэбүүдые үлүүлэн дүүргэhэн байха юм. Гэбэл, Санагын сомсоведэй «Коминтерн» колхоз августын 25-ай мэдээгээр үбhэ сабшаха түсэбөө — 105 процент, силос даралгые — 100 процент, үбhэнэй валова суглуулгын түсэбые — 130 процент; Санагын сомсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоз үбhэ сабшаха ба силос дараха түсэбөө — 100 процент, үбhэнэй валова суглуулгын түсэбые — 106 процент, Сагаан-Мориной сомсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоз үбhэ сабшаха түсэбөө — 93 процент, силос даралгые — 100 процент, үбhэнэй валова суглуулгын түсэбые 111 процент дүүргэhэн байна. Тэрэшэлэн аймагай бүсад олон колхозууд үбhэ сабшаха, набшаhата тэжээл бэлэдхэхэ ба үбhэнэй валова суглуулгын түсэбүүдые дүүргэхэ дүтэлөө.

Аймагай олон колхозууд мүнөө сабшалангаа хоёр дахин сабшажа, залежуудые, ойн соорхойнуудые, харгынуудай, эрье ганганууудай захануудые сабшажа түсэбhөө гадуур үбhэ тэжээл бэлэдхэнэ. Тиихэдэ ургаса хуряалгын үедэ ороohото культурануудай бүхы талмайhаа hоломоо, михиинэ суглуулжа hүрилхэбди.

Бидэнэр зунай бэлшээриие эмхидхэлгэдэ түсгаар анхарал табижа, үхэр малаа үбэлжэлгэдэнь орохо хүрэтэр имагтал тарган ба дундаhаа дээшэ шадалтай болгохые хүсэнэбди.

Адуу малай 1950—1951 онуудай үбэлжэлгэдэ амжалтатайгаар бэлэдхэжэ, тэрэниие эмхитэйгээр үнгэргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, бидэнэр иимэ уялганууdые абанабди гэбэл:

Сентябриин 5 хүрэтэр үбhэ сабшаха, силос дараха ба набшаhата тэжээл бэлэдхэхэ, үбhэнэй валова суглуулгын түсэбүүдые дүүргэхэбди;

Залежуудые, ойн соорхойнуудые, харгынуудай ба эрье ганганууdай захые сабшажа, түсэбhөө гадуур 80 мянган центнер үбhэ бэлэдхэхэ, 5500 тонно силос дараха байнабди;

Комбайнова агрегадуудай ба таряа сохидог бригаднуудай дэргэдэ гуменнэ тэжээлнүүдые суглуулха звенонуудые эмхидхэжэ, бүхы hолоомо, колос болон михиинные суглуулжа hүрилхэбди;

Тэжээлэй корнеплодуудые, овощной культурануудай үлүү булууе, тэрэшэлэн олонжэлэй ба нэгэжэлэй ногоонуудые саг соонь хуряажа, тэдэниие зүбөөр хадагалха ябадал хангахабди;

Гүрөнтэеэ уялгата түлбэринүүдээр ба МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө натуротүлбэреэр гүйсэд тоосоhоной, үрhэнөй фонднуудые байгуулhанай hүүлээр, үндэр сэнтэй племенной малнуудые, бухануудые, залуу ба түрэхэ малнуудые эдеэлүүлхын зорилгоор, шухала тооной концентрированнэ тэжээлнүүдэй запас бэлэдхэхэбди.

Октябриин 1-hээ хожомдонгүйгөөр аймагай бүхы колхозуудта бэлэдхэгдэhэн үбhэ тэжээлые шалгалга ба тушаан абалгые дүүргэхэбди, тэрэнэй шанарые шалгаха ба малда гэшхүүлхэ, мүн үрилгөдэ оруулхагүйн тулада харуул табилгые хангахабди;

Байгша ондо үхэр малаа имагтал тарган ба дундаhаа дээшэ шадалтайгаар үбэлэйнь байрануудта оруулхын тулада иимэ юумэнүүдые хэхэбди гэбэл:

hайн бэлшээри дээрэ малаа түхэреэн сүүдхэ соо адуулгые эмхидхэхэбди;

Шадал шэнээгээр муу малаа тусгаар гүүртэнүүд, отаранууд, hүрэгүүд болгон илгаха ба тэдээниие эгээл hайнаар харуулhалха, эдеэлүүлхэ, байлгахабди;

Аймагай бүхы колхозуудта hаамхай үнеэдые 3 удаа hаалгые эмхидхэжэ, hү тушаалгаар гүрэнтеэеэ саг соонь тоосоод, горьтойхон тооной тоhо ба hүнэй бусад продуктнуудые колхознигуудай ажалта удэрнүүдтэ хубаахабди;

Малые бэлшөөн таргалуулха, тэжээжэ шахаха хэрэгтэ ба гүрэндэ тарган мал тушаалгада шухала анхарал хандуулагдаха байна.

Малажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха уялганууdаа иимэ болзорнуудта дүүргэхэбди гэбэл: мяха—1950 оной сентябриин 15-да, hү—октябриин 1-дэ, брынзэ ба үндөгэ—сентябриин 15 -да, 1951 оной бэлэдхэлэй тоohоо гүрэндөө 100 мянган литр hү тушаахабди.

Октябрии 1 хүрэтэр зоотехническэ шэнэ барилгануудые хэхэ тогтоогдомол түсэбэй дүүргэлтые хангахабди. Мүн энэ болзорто малажалай байрануудай, кормушкануудай, худагуудай, уhалууринуудай ба тэдээндэ хүрэжэ ошохо харгынуудай заhабарилга, сэбэрлэлгэ ба дезинфекцилгые дүүргөхэбди.

Байгша оной сентябриин турша соо үбhэ тэжээлэй гурбанай нэгэ хубиhаа бага бэшые малай фермэнүүдтэ ба үбэлэй байрануудта зөөхэбди. Тэрэниие кормушканууд, яслинууd соohоо малда эдюулжэ, уридшалан зохёогдоhон графигай ёhоор, зүбөөр гаргашалхабди.

Ноябриин 1-hээ малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын программаар, зоотехническэ hуралсал эмхидхэжэ, 1951 оной мартын 1-hээ ороитонгүйгөөр малшан бүхэнэй зооветеринарна минимумаар шалгалта үгэлгые туйлахабди.

Октябриин 1 хүрэтэр ажалhаа таhаралтагүйгөөр, агрозоотехническэ курсануудта гурбан жэлдэ hураха болзортойгоор малажалай ниитэ колхозно кадрнуудые бэлэдхэхэбди.

Малажалай хүдэлмэрилэгшэдтэ культурна ажаhуудалай таарууу зохид услови байгуулхабди. Ноябриин 1 хүрэтэр малажалай бүхы фермэнүүдэй дэргэдэ улаан булангуудые түхеэрэхэ ба үбэлэй үедэ мал харуулhалжа байhан колхознигуудай дунда таhалгаряагүйгөөр кино харуулгые, лекци, хөөрэлдөө үнгэргэлгые, газетэнүүд ба уранhайханай литературануудые уншалгые хангахабди.

Малай үбэлжэлгэө бэлэдхэлгээр колхозууд ба колхознигуудай мүрысөөнэй дүнгүүдые арбан хоног бүриин hүүлдэ республиканска ба аймагай газетэнүүдэй хуудаhанууд дээрэ зүбшэн хэлсэхэбди.

(Энэ уялганууд Закаменай аймагай колхознигууд, колхозницанууд ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй хамтын суглаанууд дээгүүр зүбшэн хэлсэгдэжэ баталагдаба).

ЛЕНИНГРАД. Машина бүтээлгын предприятинуудай барилгын Министерствын № 1 трестын мастер Сергей Моисеев (зүүн гарhаа) ба шулууша дархан А. Н. Андреев гэгшэд олон дабхар байшан барижа байна.

(ТАСС-эй фотохроникэ).

Эб найрамдалай вахтада

«Серп и Молот» гэжэ Московско металлургическа заводой коллектив инаг Эхэ орондоо улам ехэ булад ба прокат бүри химдаар үгэхэ уялга абанхай. Тус заводойхид Стокгольмско Уряада гар табихадаа, жэлэй hүүл хүрэтэр продукциингаа өөрын уные миллион түхэригhөө доошо бэшээр хүнгэдхэхэбди гэжэ үгэеэ үгэhэн юм. Столицын булад хайлуулагшадай үгэнь бодото дээрээ бэелүүлэгдэжэ байна. Түүхэй эд, түлишэ, электроэнерги ба бусад материалнуудаа гамтайгаар гаргашалан, тэдэнэр московско буладай уные гансахан июль hара соо хахад миллион шахуу түхэригөөр химдаруулhан байха юм.

* * *

Эб найрамдалай вахтые Грузиин ажалшад шэнэ амжалтануудаар тэмдэглэнэ. Тбилисскэ камвольно-сэмбын фабрикын коллектив эб найрамдалай вахтада жагсаhан hара хахадайнгаа турша соо түсэбhөө гадуур 35 мянга үлүүтэй метр шэрүүн сэмбэ ба 18 мянган метр бүд нэхэжэ гаргаа.

* * *

Харьковай предприятинуудта эб найрамдалай вахтын түрүүшын хоёр hарын дүнгүүд гаргагдажа байна. Тус вахтада хэдэн арбаад мянган машина бүтээгшэд, гутал оёгшод ба оёдолшод жагсанхай. Гуталай нэгэдэхи фабрикынхид эб найрамдалай вахтын үдэрнүүдтэ даалгабариhаа гадуур 3.500 паар гутал эрхимээр оёо. Тэдэнэй өөрын үнэнь түсэбөөр хараалагдаhанhаа нилээд доогуур байна. Микоянай нэрэмжэтэ фабрикын коллектив арбилhан материалнуудаараа энэ хугасаа соо 10 мянга үлүүтэй оёмол зүйлнүүдые бүтээн гаргаа.

(ТАСС).

Мүнөөнэй ород литературна хэлэнэй словарь

СССР-эй науканууdай Академиин издательство 15 томтойгоор гаргагдахаа байгаа мүнөөнэй ород литературна хэлэнэй словариин хоёрдохи том хэблэлдэ үгөө.

(ТАСС).

Томодхогдоhон колхозуудай универмагууд

ДЕРГАЧИ. (Харьковска область), августын 24, (ТАСС). Молотовой нэрэмжэтэ томодхогдоhон колхоздо универмаг нээгдэбэ. Полконууд дээгүүрнь модельнэ гуталнууд, эбхэмэл торгонууд, хилгааhан бүдүүд гэхэ мэтэ элбэг. Мүн таряанажалай дүрбэн бригаднуудта промтоварна магазинууд эмхидхэгдээ.

Сталинай, Май 1-нэй нэрэмжэтэ ба бусад томодхогдоhон колхозуудта универмагууд бии болгогдоо.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Бүхы колхозуудые түрүү болгохо

(Заиграйн аймагай парторганизациин партийна эдэбхитэдэй суглаанhаа)

Аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаанай трибуна дээрэ Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Матвеевэй гарахадань, сугларагшад дуугай болошобо. Юундэб гэхэдэ, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Мезенин тэрэнэй урда тээ үгэ хэлэхэдээ, аймаг соо тэжээл бэлэдхэлэй, таряа хуряалгын ба тушаалгын муугаар ябажа байhан түхай хэлэhэн байгаа. Аймагай томохон колхозой түрүүлэгшын мүнөө трибуна дээрэ гарахадань сугларагшад эна колхозой ажал хүдэлмэриин ямараар ябажа байhыень тэрээнhээ тодорхойоор мэдэжэ абаха hанаатай байба.

Нүхэр Матвеев өөрынгөө үгые намдуугаар эхилбэ:

— Манай колхоз үбhэ хуряалгые бүрин дүүргээд, бүдүүн тэжээл бэлэдхэхэ даалгабаряа үлүүлэн дүүргэhэн байна. Энэ жэлдэ үнгэрhэн жэлэйхидэ орходоо нилээд ехэ үбhэ сабшаабди. Ерэхэ үбэл колхозой ниитын малай эдихэ үбhөөр манай колхоз бүрин хангагданхай.

Нүхэр Матвеевэй энэ мэдүүлгэнь сугларагшадые ехээр баярлуулба. Нүхэр Матвеев өөрынгөө үгые яаралгүйгөөр ба намдуухаар саашань үргэлжэлүүлбэ:

— Тэжээл бэлэдхэхэ түхай бидэнэр аяар хабарhаа эхилжэ hаналаа табяабди. Сабшалангайнгаа газарнуудые hайнаар харуулhалhан, hайнаар уhалhан ба үтэгжүүлhэн байнабди. Эсэшэ сусашагүйгөөр үдэлhэнэйнгөө аша үрые хараабди: манай сабшалан дээрэ ногоон элбэг ехээр ургаа.

Нүхэр Матвеев хоолойгоо баахан шангадхажа, иигэжэ хэлэбэ:

— Нүхэд! Үбhэ хуряалгые ямаршье бэрхэшээл үзэнгүйгөөр, амарханаар, болзор соонь дүүргээ гэжэ бү hанагты. Машинно-трактөрна станци договорой ёhоор манайда мянга гаран гектар үбhэ сабшаха уялгатай байгаа. Үбhэ сабшаха сагай түлажа ерээд байхада, МТС өөрынгөө уялгануудые дүүргэжэ шадахагүй байшоо. Тиимэhээ бүхы арга боломжонуудаа ашаглаха баатай болоо hэмди. Бүхы колхознигууд үбhэ хуряалгада ябуулагдаба. Малшад, огороднигууд, өгүышэд, конторын хүдэлмэрилэгшэд—хүн бүхэн үбhэ хуряалгада хабаадаhан, хүн бүхэндэ нормо үгтhэн байна. Тиин тэрэ нормые хүн бүхэн ямаршье ушарта үгэ дуугүйгөөр дүүргэхэ уялгатай байгаа. Тогтоогдоhон даалгабаряа үлүүлэн дүүргээгүй нэгэшье хүн манай колхоздо байхагүй. Тиигэжэ бидэнэр хүндэ байдалhаа нэрэтэй түрэтэйгөөр таража шадаабди.

Богонихон забhарлалга хэhэнэй hүүлээр нүхэр Матвеев гэнтэ шангаар ба түргөөр хэлэжэ эхилбэ:

—Мүнөө манай колхознигууд тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэ зарим бусад колхозуудай ямар хайхарамжагүйгөөр хандажа байhаниие гайхажа харадаг юм. Өөhэдынгөө ресурснуудые тооложо үзөөд, бидэнэр ургаса ногоо муутай Курбинска кустын колхозуудта өөhэдынгөө сабшалангай зарим хубиие саг зуура үгэhэн байгаабди. Тиин эдэ колхозуудhаа хажуушадай бригаднууд манайда ерэhэн юм. Гэбэшье, манай үгэhэн участогууд сабшагдаагүй хэбээрээ мүнөө хүрэтэр байhаар. Курбинска колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд hайн ногоотой талмайнуудые сабшаха бэшэ, харин манайда ерээд бэлэн хэгдэhэн сомоонуудые абаха гэжэ бодоhон байгаа бэзэ. Иимэ хайхарамжагүй хүтэлбэрилэгшэдые харахада эшүүритэй байна.

Партийна эдэбхитэдэй суглаанда хабаадагшад тэрээнhээ үшөө юу соносые хүсэжэ байhаниень зүбөөр таагаад, нүхэр Матвеев тогтуурилгаа ноогоөөр ба яаралгүйгөөр иигэжэ хэлэбэ:

—Таряа хуряалгые бидэнэр hаяхан эхилээбди. Гэбэшье, мүнөө дүүрэн хүсөөрөө ябажа байна. Ороohото культурануудай бүхы талмайн гурбэнай нэгэ хубиhаа үлүүеынь комбайнуудаар ба жаткануудаар хадабабди. Таряа тушааха талаар август hарын түсэб болзорhоо урид дүүргөгдээ. Үрэндэ таряа тушааха темпые бидэнэр үдэр бүри хурдадхажа байнабди.

Нүхэр Матвеевэй hүүлээр, үшөө хэдэн хүн үгэ хэлэбэ. Тэдэнэй тоодо Тельманэй нэрэмжэтэ колхозтой зэргэлээд байдаг Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Лазарев үгэ хэлэхэдээ, үнэхөөр бин ба оройдоошье үгы элдэб янзын бэрхэшээлнүүдые дурдаба.

Партийна эдэбхитэдэй суглаан дээрэ колхозой эдэ хоёр хүтэлбэрилэгшэдэй хэлэhэн үгэнүүд хадаа тэжээл бэлэдхэхэ, таряа хуряаха ба үрэндэ тушааха талаар Заиграйн аймагай гэгдэжэ ябаhанай бодото шалтагаануудые гэршэлнэ.

Үбhэ, таряа хуряалга ба тушаалгаяа түс аймагай олохон колхозуудай удааруулжа байhаниие зүбтүүлхэ ямаршье шалтагаан байхагүй. Зарим колхозуудаа, жэшээлхэдэ Тельманэй, Сталинай ба Карл Марксын нэрэмжэтэ томодхогдоhон колхозуудаа эдэ хүдэлмэринүүдые эмхитэйгээр ба амжалтатайгаар ябуулна, тиин эдээнтэй адли условинүүдтэй бүсад колхозуудаа эдэ хүдэлмэринүүдые hаатуулна. Аймагай партийна ба советскэ органууд хадаа гэгдэнги колхозуудай хүдэлмэрээ эмхидхэхэ кэрэгтэнь оперативна туhаламжа үзүүлхэ, түрүү колхозуудай дүй дүршэлые тэдээндэ нэбтэрүүлхэ ёhотой. Гэбэшье, иимэ юумэнэй хэгдэдэггүй байhаниинь гомшэлтэй.

Ургаса хуряаха ба таряа бэлэдхэхэ хэрэгтэнь колхозуудта туhаламжа үзүүлхэ дурагүй байhанайнгаа түлөө аймагай промышленна хэдэн предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд тус суглаан дээрэ шангаар шүүмжэлэгдээ.

Тэжээл бэлэдхэлэй, таряа хуряалгын ба үрэндэ тушаалгын ябаса тухай асуудал зүбшэн хэлсэхын тула зарлагдаhан партийна эдэбхитэдэй энэ суглаан хадаа большевистскэ шүүмжэлэлые ба өөрынгөө шүүмжэлэлые үргэнөөр далгэрүүлэн, тус аймагай гэгдэжэ байhан шалтагаануудые элирүүлбэ.

Таряа хуряалга ба тушаалга эмхидхэхэ асуудалдахи дутагдалнуудые дары усадхаха ба ажалай амжалта хангахыень аймагай бүхы коммунистнуудые тус суглаан уряалба.

МУХАРШЭБЭРЭЙ АЙМАГТА

БИБЛИОТЕКЫН БАРИЛГА ЭХИЛБЭ

Аймагай центр дээрэ шэнэ библиотекын барилга эхилбэ. Тэрэ библиотекэ хадаа уншалгын, хүлеэлгын залнуудтай, шатар, даам, биллиард наадаха комнатонуудтай байха юм.

ЭРХИМ БЭЛЭДХЭЛТЭЙГЭЭР УГТАБА

Хүсэд бэшэ дунда зургаан hургуулинууд, юhэн эхин hургуулинууд ба Хонхолойн дунда hургуули hуралсалай жэлые эрхим бэлэдхэлтэйгээр угтаба.

АГИТБРИГАДЫН АМЖАЛТА

Культурын байшангай массовик нүхэр Трофимовой ударидадаг агитбригада колхозуудаа ба МТС-үүдээр ябажа, 21 концерт табиба. Мүн таряа хуряалгын эхилhэнhээ хойшо 13 колхозууд, МТС-үүд ба «Заготзерногой» пунктаар ябажа, концертнүүдые харуулаа.

НАМАРАЙ ТАРИЛГА

Томо болгогдоhон «Победа» ба «Коммунизм» колхозуудаа аймаг соогоо түрүүлэн намарай тарилгада орожо, 20—70 гектар тариба.

ЖАТКЫН ТҮРҮҮ МАШИНИСТНУУД

«Коммунизм» колхозой жаткын машинист У. Оленникова хоёр халаанай морёор сүүдхэ соо 10 гектар таряа хуряаха уялга абаад, жаткын бусад машинистнүүдые уряалhан байна.

«Путь Ленина», «Коммунизм» колхозуудай машинистнүүд В. Иванов, Н. Кузнецов гэгшэд Оленниковагай уряае дэмжэн, hайнаар хүдэлмэрилнэ.

ТАРЯА ХУРЯАЛГА ДЭЭРЭ

Аймагай колхозуудаа таряа хуряалгын хүдэлмэриие амжалтатайгаар ябуулжа байна. Мүнөө Ново-Заганска сомоной Сталинай нэрэмжэтэ, мүн «Авангард», «Победа», Калининай нэрэмжэтэ ба «Гигант» колхозуудаа түрүүлжэ ябана.

ШУХАЛА ЛЕКЦИНҮҮД УНШАГДАБА

«Советскэ хүнэй абари зан тухай», «Нүхэрлэл ба дурлал» гэhэн лекцинүүдые научна ба политическэ эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхсоюзна обществын бодото гэшүүн нүхэр Янгутова аймагай культурын байшанда уншаба. Мүн энэ лектор «уласхоорондын оршон байдал тухай» лекциие «Гигант» колхозой колхознигуудта уншаа.

И. Степанов.

Дамжуулгын улаан туга хүртэбэ

Иволгын аймагай Буденный нэрэмжэтэ колхоз малажалые хүгжөөхэ ба хүдөө ажахын продуктнуудые үрэндэ тушааха түсэбүүдээ үлүүлэн дүүргээд, аймгүйсэдкомой ба ВКП(б)-гэй айкомой дамжуулгын улаан туга хүртөбэ.

Л. Бондаренко.

Галуута-Нуурай шахтын навалоотөө хүдэлмэридэ паева системэ хэрэглэжэ, бригадаа 3—4 хүнhөө бүридэhэн звенонуудаа болгон хуваагаад, звено бүхэндэ тусхай даабари үгэдэг бойцигуулай залуушуулай № 2 бригадын бригадир М. Ахминеев өөрынгөө болоо. Паева системые хэрэглэлгэ хадаа тус бригадын шулуун нүүрhэ малтажа абалгые 130 процентээр дэшэлүүлбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарhаа) Николай Канытин, Михаил Ахминеев ба Василий Судомойкин гэгшэд шахта соо орохо гэжэ байна.

3. Веснинагай фото.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Советтэ

Республикын колхозуудта адуу малай 1950—1951 онуудай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэхэ хэмжээ-ябуулганууд тухай

Республикын хүдөө ажахын Министерство ба олон аймсоведүүдэй гүйсэдкомууд колхозуудай адуу малаа үбэлэйнь байрануудта оруулгада бэлэдхэхэ хүдэлмэриие хангалтагүйгөөр үнгэргэн, урда жэлнүүдтэ малай үбэлжэлгэдэ муугаар бэлэдхэжэ, тэрэниие эмхигүйгөөр үнгэргэhэнэй эсэстэ ниитын малажалые ехэхэн хохидолдо оруулhан алдуугаа мүнөө дабтаха аюулда хүрэжэ байна гэжэ БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет тэмдэглэнэ.

Зарим аймагуудта, илангаяаТориин, Кударын, Иволгын, Зэдын, Заиграйн, Яруунын, Кяхтын ба Сэлэнгын аймагуудта малай шэнэ байрануудые барилга тон удаанаар үнгэргэгдэнэ, мүн бии байгаа малай байрануудые заhабарилха ба дулаалха хүдэлмэри мүнөө хүртэр эхилээдүй, ниитын малажалда бүдүүн ба шэмэтэ тэжээл бэлэдхэлгэ хангалтагүй, тэрэнэй эсэстэ олон колхозуудаа түсэбөөр хараалагдаhан үбhэ, шэмэтэ ба набшаhата тэжээлнүүдэй хахадhаань багые бэлэдхэhэн байха юм.

Олон аймсоведүүдэй гүйсэдкомууд ба тэрэнэй хүдөө ажахын таhагууд колхозуудта малай бэлшээриие зүбөөр эмхидхэхэ, эллэб үбшэнүүдые аргалха, тэрэшэлэн залуу малые эдеэлүүлхэ ба харуулhалха асуудалнуудые хэрэгсээнэгүй. Тэрэнэй эсэстэ зарим колхозуудта, илангаяа Иволгын, Закаменай, Зэдын, Заиграйн,Ториин аймагуудта июль соо мал тураhан, мүн хороhон байха юм.

Аймсоведүүдэй гүйсэдкомууд, аймагай хүдөө ажахын таhагуудай болон колхозуудай правлениинүүдэй зүгhөө малажалай кадрнуудые шэлэн олохо ба бэхижүүлхэ хэрэгтэ хүсэд анхарал табигдадаггүй, тэдэнэртэ культурна ажаhуудалай hайн услови үшөө байгуулагдаагүй байна.

Олон колхозуудта малажалые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө малажалай фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй дунда социалистическэ мүрысөөн муугаар эмхидхэгдэнэ, малажалай түрүүшүүлэй дүй дүршэлые дэлгэрүүлхэ хүдэлмэри ябуулагданагүй.

Аймагуудай хүдөө ажахын таhагуудай ба зооветеринарна сетьнүүдэй мэргэжэлтэд ниитын адуу малые бүрин бүтэн байлгахын ба хүгжөөхын хойноhоо гүрэнэй хинан шалгагшад байhан өөhэдынгөө үүргые хүсэд дүүргэдэггүй, колхозуудай адуу малаа үбэлэйнь байрануудта оруулгада саг соонь ба бүрин түгсөөр бэлэдхэлгэдэ шухала анхаралаа табидаггүй байна.

Аймсоведүүдэй гүйсэдкомууд ба БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерство болбол зооветеринарна мэргэжэлтэдэй дунда политическэ ниитын хүдэлмэриие муугаар эмхидхэдэг, тэдэнэрэй мэргэжэлые дээшэлүүлхэ тушаа хүсэд анхардаггүй байха юм.

1950—1951 онуудта малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ шухала услови мүн туладань, малнуудые үбэлэй байрануудта оруулха ябадалда колхозуудай бэлэдхэлдэхи дурсагдаhан дутуу дунданууудые усадхаха зорилгоор, БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет иигэжэ тогтооно гэбэл:

Энэ тогтоол соо дурсагдаhан колхозуудта малай 1950—1951 онуудай үбэлжэлгын бэлэдхэлдэхи ехэ дутуунуудые усадхахыень республикын хүдөө ажахын Министерствода, аймсоведүүдэй гүйсэдкомуудта, аймагай хүдөө ажахын таhагуудта ба колхозуудай правлениинүүдтэ дурадхаха.

Бүдүүн ба шэмэтэ тэжээлнүүдые бэлэдхэхэ түсэбые колхоз бүридэ заатагүй дүүргэхэ, малай байрануудай заhабарилга ба барилгые саг болзор соонь дүүргэхэ, үбэл болотор үлэhэн саг соо бэлшээри дээрэ адуулжа, малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ ба малажалай кадрнуудые зүбөөр шэлэн олохо, бэхижүүлхэ ябадалые республикын советскэ, хүдөө ажахын органуудай, колхозуудаа болон МТС-үүдэй шухала зорилго гэжэ тоолохо.

Тэрэ зорилгоор:

I. ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛГЫН ТҮСЭБЫЕ ДҮҮРГЭХЭ ТУШАА

1. Республикын хүдөө ажахын Министерствые ба аймсоведүүдэй гүйсэдкомуудые уялгалха гэбэл:

а) тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө аймаг бүридэ, тиихэдэ аймагуудаа дотор колхоз бүридэ дүүргэхэ ябадал хангаха, тиихын тулада сабшалангайнгаа бүхы талмайе, мүн таримал ногоонуудые хуряаха, hолоомо ба михиниые полинуулhаа суглуулха, тэжээлэй корнеплодуудые саг соонь хуряаха, наран сэсэгүүдые силостэ хэрэглэхэ;

б) мүнөө үбhэ тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэ хүдэлмэрилжэ байгаа бригадануудые үлээхэ, тиихэдэ иимэ бригадануудые тараажархиhан колхозуудта тэжээл бэлэдхэхэ түсэб дүүргэхэ ябадал хүсэд хангахаар хараалан бригадануудые hэргээхэ. Колхознигуудай ажалай бүтөөсые дээшэлүүлхэ ба колхозууд болон МТС-үүдэй үбhэ хуряалгын машинануудые гүйсэд хэрэглэхэ;

в) бүхы колхозуудта үбhэ, hолоомо, михиинэ ба шэмэтэ тэжээлнүүдые үрилтэдэ оруулхагүйн ба малда гэшхүүлхэгүйн, тэрэшэлэн, гутаахагүйн зорилгоор, харуулhа эмхидхэхэ, бүдүүн тэжээлые бултыень ба зүбөөр hүрилхэ, хоройлхо, hүринүүдые тойруулан газар хахалха, корнеплодуудые hайнаар хадагалха, тиин үбhэ тэжээлые гутааhан гү, али үрилгэ хоролтодо оруулhан гэмтэ хүнүүдые шанга харюусалгада хабаадуулха;

г) байгша оной октябриин 1 хүрэтэр бүхы колхозуудта үбhэ, hолоомо ба бусад бүдүүн шэмэтэ тэжээлнүүдые фермэнүүдые даагшадта ба фуражирнуудта актаар тушаажа үгэлгые дүүргэхэ;

д) энэ оной сентябриин турша соо колхозуудта бэлэдхэгдэhэн бүдүүн тэжээлэй гурбанайнь нэгэ хубиhаа бага бэшые адуу малайнь үбэлжэхэ газарнуудта зөөхэ, тэрэшэлэн хэрэгтэй тооной минеральна тэжээлнүүдые (дабhан, хужар ба бусад) бэлэдхэхэ ябадал хангаха.

II. МАЛАЖАЛАЙ ФЕРМЭНҮҮДТЭ БАЙРАНУУДЫЕ БЭЛЭДХЭХЭ ТУШАА

2. Республикын хүдөө ажахын Министерствые, БМАССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи хүдөөгэй ба колхозно барилгануудые эрхилхэ управлениие, аймсоведүүдэй гүйсэдкомуудые уялгалха гэбэл:

а) байгша оной октябриин 1 хүрэтэрхи болзор соо малажалай фермэнүүдтэ колхознигуудай байха гэрнүүдые, малай байрануудые заhабарилжа ба дулаалжа дүүргэхэ, тиихэдээ эхэ малнуудай түрэхэ ба түлнүүдэй байрануудые бэлэдхэлгэдэ, тэрэшэлэн мал эдеэлүүлхэ, хашаа хорейнууд соо кормушкануудаа ба яслинуудые заhабарилга ба түхеэрэлгэдэ тусгаар анхарал хандуулха;

б) малажалай байрануудай заhабарилгые түргэдхэхын зорилгоор, байгша оной сентябриин 5 хүрэтэр малажалай байрануудые заhабарилха, барилгануудые hэргээхын зорилгоор, колхоз бүридэ бригада эмхидхэжэ, энэ хүдэлмэридэ малажалай ба бусад хамhабаринь hалбаринуудаар хүдэлмэрилдэг колхознигуудые хабаадуулха;

в) БМАССР-эй Министрнүүдэй Советэй 1950 оной июлиин 28-ай № 328 тогтоолоор хараалагдаhан графигай ёhоор, малажалай шэнэ барилгануудые хэхэ түсэб заатагүй дүүргэхэ ябадал хангаха;

г) бүхы колхозуудта малажалай барилгануудые хэхээр хараалагдаhан графигай ёhоор, энэ оной сентябриин 5 хүрэтэр барилгын бригадануудта колхознигуудые үгэхэ;

д) байгша оной сентябриин 10 хүрэтэр колхоз бүридэ үбэлэй байрануудта орохо малай байрануудай тоое бүридхэн тодорхойлхо, тиихэдэ бии байгаа байрануудайнь үсөөдэхэ ба түсэбөөр хараалагдаhан барилгануудайнь адуу малдань дутаха байhан колхозуудта малажалай нэмэлтэ ба түсэбhөө гадуур барилгануудые эмхидхэхэ;

е) энэ оной сентябриин 20 хүрэтэр бүхы колхозуудта фермэнүүдэйнь шадархи талмайнуудые наг шэбхэ ба модо шулуунhаа сэбэрлэхэ, тэрэшэлэн малажалай байрануудта ба фермэнүүд шадархи талмайнуудта дезинфекци хэхэ;

ж) байгша оной октябриин 1 хүрэтэр худагуудые ба бусад уhалуринуудые, тэрэшэлэн уhалуурида хэрэглэгдэхэ зэр зэмсэгүүд ба түхеэрэлгэнүүдые заhабарилжа гүрэн шуулха.

III. АДУУ МАЛАЙ ШАДАЛ ШЭНЭЭЭ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ ТУШАА

3. Үбэлэй үедэ адуу малай тоо толгойе бүрин бүтэн байлгахын зорилгоор, БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствые, аймсоведүүдэй гүйсэдкомуудые ба аймагай хүдөө ажахын таhагуудые уялгалха гэбэл:

а) байгша оной сентябриин 25 хүрэтэр малажалай кадрнуудай составые дахяад хаража үзэхэ ба дүй дүршэлтэй ба малажалые hайса мэдэдэг, тэрээндэ дуратай колхознигуудhаа шухала тооной hаалишад, туталшад, хонишод, ехайшад, моришод, адуушад, үхэршэдые малажалай фермэнүүдтэ ба бригадануудта бэхижүүлхэ;

б) энэ оной октябриин 1 хүрэтэр малажал дээрэ хүдэлмэрилжэ байгаа колхознигуудай дунда үбэлэй үедэ адуу мал харуулhалха, байлгаха, эдеэлүүлхэ тушаа зооветеринарна журамые шудалхын тулада бүхы колхозуудта, фермэнүүдтэ зооветеринарна hуралсал эмхидхэхэ;

в) байгша оной сентябриин 20 хүрэтэрхи болзор соо колхоз бүридэ республикын малажалай түрүүшүүлэй дүй дүршэл ба шадабариие шудалха ба нэбтэрүүлхэ кружогуудые бии болгожо, тэрэниие колхозуудта халан абалгые эмхидхэхэ;

г) зооветеринарна участогуудай ба зооветеринарна пунктнуудай мэргэжэлтэд хадаа малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлгын үедэ үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй бүхы хүдэлмэринүүдые эмхидхэлгэдэ сэхэ хүбаадажа, малай байрануудые түхеэрэлгые түргэдхэлгэдэнь, малай шадал шэнээе дээшэлүүлгэдэнь, эллэб үбшэнүүдые усадхалгадань, тэрэшэлэн үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө дүүргэлгэдэнь колхозуудта бодото туhаламжа үзүүлхэ ёhотой гэжэ тогтоохо;

д) байгша оной сентябриин 25 хүрэтэр бүхы колхозуудта малай үбэлжэлгэдэ саг болзор соонь, эхим шанартайгаар бэлэдхэжэ, тэрэниие амжалтатайгаар үнгэргэхын түлөө колхозуудай, фермэнүүдэй, бригадануудай ба малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй социалистическэ мүрысөөе эмхидхэхэ.

5. Зооветеринарна мэргэжэлтэдэй дунда хүдэлмэриин хүсэд ябуулагдадаггүй байhанда аймсоведүүдэй гүйсэдкомууд ба БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын анхаралые хандуулха ба зооветеринарна мэргэжэлтэдэй дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэриие үндэhөөрнь hайжаруулхые, тэрэшэлэн мэргэжэлыень дээшэлүүлхэ тушаа хүдэлмэри ябуулхыень тэдэнэрhээ эрилтэ хэхэ.

1950—1951 онуудта адуу малай үбэлжэлгэдэ саг соонь бэлэдхэхэ, тэрэниие амжалтатайгаар үнгэргэжэ, колхозно ба совхозно ниитын ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые дүүргэлгэ хадаа республикын хүдөө ажахын Министерствын, аймсоведүүдэй гүйсэдкомуудай, аймагай хүдөө ажахын таhагуудай ба колхозуудай правлениинүүдэй шухала зорилго мүн гэжэ БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет тоолоно.

Сабшаhан үбhэеэ саг соонь хуряанагүй

Хориин аймагай зарим колхозуудаа үбhэ сабшалгые амжалтатайгаар үнгэргэжэ байбашье, бухаллалга ба hүрилэлгые удааруулжа байна. Бүхы аймаг дотор абаад үзэхэдэ, 256000 центнер үбhэн hүрилэгдэхэ аад, оройдоо 110196 центнер hүрилэгдэhэн байха юм.

Калининай нэрэмжэтэ, «Путь Сталина» колхозуудаа сабшалга ба hүрилэлгын хооhондо илангаяа ехэ забhар гарганхай. Эдэ колхозуудаа үбhэ hүрилхэ түсэбөө минл 30 — 32 процент дүүргэhэн байна.

hүрилэлгые хойшонь татахада үбhэ тэжээл хоролтодо орохойоо гадна, мүн шанар муутай болодоо байха юм. Тиимэhээ сабшалга ба хуряалгын хооhондо забhар гаргажа байhан эндэхи колхозуудаа алдуугаа мэдэржэ, дутуунуудые дары усадхаха ёhотой.

Б. Намжилон.

Таряа хуряалгын ба тушаалгын түрүүшүүлһээ жэшээ абаха

Сентябриин 3-да комсомольско-залуушуулай воскресник болохонь

ВЛКСМ-эй обкомой бюрогой шиидхэбэриин ёһоор, байгша оной сентябриин 3-да ургаса хуряалга ба гүрэндэ таряа тушаалга дээрэ комсомольско-залуушуулай республиканска воскресник болохонь.

Тиин, ВЛКСМ-эй обкомой бюрэ болбол тус воскреснигтэ һайнаар бэлэдхэжэ, тэрэниие эмхитэйгээр үнгэргэхэ, гүрэндэ колхозууд ба совхозуудай таряа тушааха графигаа саг соонь дүүрэлгэдэнь туһалха ябадал хангахыень ВЛКСМ-эй аймагай комитедуудые уялгалба.

Колхозуудай комсомольско эхин организацинууд хадаа воскреснигтэ хабаадагшадые зэр зэмсэгүүдээр гүйсэд хангаха, таряа сэбэрлэхэ ба гүрэндэ тушааха бригадануудые эмхидхэхэ ёһотой. Мүн таряа тушаалга дээрэ комсомольско-залуушуулай колоннонуудые эмхидхэхэ, воскреснигтэ пионернүүд ба һурагшадые хабаадуулха шухала.

Алдарта геройнуудтай колхоздо

Үндэр ургаса хуряадаг алдар шэрэтэй болоһон Баргажанай айматай Уланай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артель Социалистическэ Ажалай гурбан Геройтой юм. Тэдэнэй нэгэниинь Родион Саглаевич Бубеев тус колхозые толгойлон ударидана. Нүгөө геройнь—Ринчин Эрдынеев таряанажалай бригадын бригадир юм. Гурбадахи геройнь—залуу колхозник Санжижап Чойропов артелиин ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг байна.

Кировэй нэрэмжэтэ артелиин үшүүд геройнуудаараа омогорхожо, ажалайнь баян дүй дүршэлые хаган абадаг юм. Тиин, тус колхоз жэлһээ жэлдэ үндэр ургаса хуряадаг, гүрэндөө элбэг ехэ таряа тушаха үгэдэг байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ кировэйхид гүрэндөө 717 центнер эрхим шанартай таряа авансаар үгөө һэн.

Мүнөө жэлдэ энэ колхозой гэшүүд ургасаяа бүри эртэ хуряажа, гүрэнтээ болзорһоо урид тоосохо гэжэ шиидэнхэй. Социалистическэ Ажалай Герой Ринчин Эрдынеевэй бригадын поли дээрэ халуун хүдэлмэри эхилэнхэй. Энэ Куйбышевска МТС-эй нүхэр Эрхитуевай хүтэлбэрилдэг тракторна эрхим бригада хүдэлмэрилдэг. Энэ бригадын гэшүүн Б. Будаев комбайн машиные жолооложо, һаадгүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Мүн тус бригадын таряае 4 жатка хададаг. Машинистнууд Х. Аханаев, Х. Гильмадинов гэгшэд түрүүшын үдэрһөө хойшо жатканүүдаа һаадгүйгөөр ябуулна.

Мүн колхознигууд Н. Тараскин, Н. Казакова, Ц. Тараскина ба бусад таряа бооходоо ажалай үндэр бүтээсэ туйланад.

Колхозой правлени ба партийна организаци таряа хуряалгада ябажа байһан колхознигуудые культурна эрилтэнүүдээрнь гүйсэд хангана. Полевой станай дэргэдэхи улаан булан соо библиотекэ, «Родина» гэжэ радиоприемник, шатар, дам, газетэ, журналнууд байдаг. Коммунистнууд — агитаторнууд колхознигуудай дунда уншалга болон хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг, түрүүшүүлэй хүршэлые бүгэдын шадабари болгохын түлөө ороллодог байха юм. Агитаторнууд «1950 онд ургаса хуряалтые ба хүдөө ажахын продуктнуудай бэлэдхэлнүүдые үнгэргэхэ тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Советэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолые колхознигуудта гүнзэгыөөр ойлгуулдаг байна.

Үдэшэндөө бригадын гэшүүдэй үйлэдбэриин зүблөөнүүд болжо, тэндэ үдэр соо хэһэн хүдэлмэриин дүнгүүд гаргагдадаг, тохёолдоһон дутуу дунданууды усадхаха хэмжээнүүд хараалагдадаг байха юм.

Б. Цыренов.

Тушаалгын темп һула

Таряа хуряалга, гүрэндэ тушаалгые түргэнөөр дүүргэхэ тухай үдэр бүри хөөрэлдэдэгшье һаа, Кабанскын аймагай олонхи колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд хэлсэһэнээ хоёһон саарһан дээрэ үлөөнэ. Энэ ургаса хуряалга эхилһээр үнихэн болоо. Гэбэшье, өөдтэй юумэ хэгдээгүй байха юм. Августын һүүлэй табан хоног соо хуряалга дээрэ өөдтэй ургалта болоогүй.

Тиихэлээр таряа тушаалгын график үдэрһөө үлэртэ таһалдана. Олон колхозуудта хуряалгын темпын һула байһанай эсэстэ аймаг дотор ороллоо 1000 гаран центнер таряан бэлэдхэлэй пунктда тушаагдаһан байна. Аяар мүнөө хүрэтэр үшөө нэгэшье центнер таряа гүрэндэ тушаагаагүй колхозууд эндэ бии. Тэдэнэй тоодо «Красный партизан», «Красноармеец», Калининай, Чапаевай нэрэмжэтэ колхозууд ороллсоно. Тэрэшэлэн Ленинэй нэрэмжэтэ, «Победа» колхозууд таряа тушаалгые ехээр удааруулжа, графигаа таһалдуулна.

Таряа тушаалгые үнжагайруулжа байһан эдэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд гэгдэлээ усадхаха тушаа эрид хэмжээ абажа, гүрэнтээ болзорһоо урид тоосохо ябадал хангаха уялгатай.

Эрхим һуралсалай түлөө!

★ ★ ★

Мүнөөдэр — сентябриин нэгэн, зол жаргалта советскэ ухибүүдэй ажабайдалда мартагдашагүй үдэр. Тэдэнэр наукын үндэр өндэ гараха замайнгаа үшөө нэгэ табсангые энэ жэлдэ алхаха байна. Хэдэн олон хүбүүд басагад мүнөө үглөөгүүр анха түрүүшынхиеэ сумканнуудые бариһан, һургуулинуудай үүдэ нээһэн байна. Тэдэнэй урда арба гаран жэлдэ һаатан һамшангүйгөөр һураха үргэн уужам зам нээгдээ.

Манай агууехэ Эхэ орон түрүү наукын бадаран мандаһан орон мүн. Гансахан манай Бурят-Монголой республика соо хэдэн дээдэ һургуулинууд, научно-шэнжэлэлгын болон туршалгын томо базанууд бии байна. Национальна эрдэмтэд улам бүри олошорно. Ромбын түхэлтэй аад, тэг дундаа гербтэй значогуудые зүүһэн залуу хүнүүд — университет дүүргэһэн хүнүүд городуудташье, колхоз тосхонуудташье олошороо.

Эдэ бүгэдэ манай соёл культурын дүүрэн сүлөөтэйгөөр, замхашагүй эршэтэйгээр һалбаран мандажа байһаниие дахяад харуулна. Һуралсалай жэл бүхэн эдэ түүхэтэ хубилалтануудта шэнэ нэмэри, гоё һайхан шэнэ үнгэ үгэнэ. Энээниие һайтар мэдэдэг советскэ хүнүүд — багшанар, һурагшадай түрэлхид, бүхы олониитэ хадаа һургуулинуудай эрхим бэлэдхэлтэйгээр занятинуудаа эхилхыень үнэн зүрхэнһөө хүсэнэ.

Үсэгэлдэр манай корреспондент хэдэн аймагуудтай телефоноор харилсан арадай гэгээрэлэй зарим хүдэлмэрилэгшэдтэй һуралсалай шэнэ жэлдэ ямар бэлэдхэлтэй ерэһэн тухайнь хөөрэлдөө. Тэрэ хөөрэлдөөнүүдые тобшохоноор доро толилнобди.

Эрхим бэлэдхэл хэгдээ

Хориск: — Дунда һургуулиин директор дуулажа байна.

Улан-Удэ: — Мэндые хүргэнэбди, Лев Яковлевич. Үглөөдэр занятина ямар бэлэдхэлтэйгээр эхилхэтнайб, хөөрэжэ үгыт.

Нүхэр Похосоев: — Үглөөдэр, үглөөнэй 9 часта бүхы 750 гаран һурагшаднай классуудтаа орожо, һууринуудаа эзэлхээр бэлэн. Һуралсалай бүхы хэрэгсэлнүүд бэлэдхэгдээ. Мүнөө жэлдэ бүрят хэлэн дээрэ хэблэгдэһэн учебнигүүд олон хэрэгтэй болохо юм. Юуб гэхэдэ, 5—6—7 классуудта дүүрэн коренизаци хэгдэхэ байна.

Тиимэ учебнигуудээр бидэниие КОГИЗ хангаба. Сентябриин 3-да һурагшадай Үдэрые үнгэргэхэбди. Тэрэниие эрхимээр үгтахын түлөө тодорхой программа табигдаад, мүнөө бэлэдхэл ябажа байна.

Улан-Удэ: — багшанар ямар бэлэдхэлтэйгээр занятинуудаа эхилхэнь бэ?

Нүхэр **Похосоев:** — һургуулидамнай хамта 35 багшанар ажаллаха юм. Тэдэнэр мүнөө бултаараа бэлэн болонхой, урогуудаа эхилхээ хүлеэжэ байна. Коренизациин бэелүүлэгдэхэ байһан дээрэһээ хэдэн багшанарнай Улан-Удэ ошожо, 2 долоон хоногой курсада байлсажа ерээ һэн. Тиихэдэ, 3 хүн Тамбовско областьһоо ба Татарска АССР-һээ манайда хүдэлмэрилхэеэ ерээ. Бүхы багшанарнай гэр байраар хүсэд хангагданхай.

Сүсаршагүйгөөр тэмсэхэбди

Кяхта: — Педучилищиин директор Матушевский дуулажа байнаб.

Улан-Удэ: — Һуралсалай шэнэ жэлдэ хэр зэргээр бэлэдхэһэн тухайгаа хэлэжэ үгэхыетнай гүйнабди.

Нүхэр Матушевский: — Гэр байрануудыг бүлта бэлэн болонхой. Ород отделениде һурагшадые абалга дүүрэһэн байна. Харин, бүрят отделениде һурагшадые абаха түсэб оройдоо 50 процентээр дүүргэгдээ.

Улан-Удэ: — Шалтагыень хэлэжэ үгэбэлтнай һайн байна.

Нүхэр Матушевский: — Шалтагынь хадаа зарим аймагуудай гэгээрэлэй таһагууд һурагшадые бидэндэ эльгээхэ даалгабаряа дүүргээгүй. Жэшээлхэдэ, манай Кяхтын аймОНО нэгэшье хүниие үгөөгүй. Долоон жэлэй һургуулинуудые дүүргэгшэдэй дунда ойлгуулламжын хүдэлмэриин һула дээрэһээ, багшанарай национальна кадрнуудые бэлэдхэлгэдэ зарим хүтэлбэрилэгшэдэй бодото анхаралаа хандуулаагүй дээрэһээ иимэ байдал бии болоо. Иимэ дутагдалай байбашье бидэнэр — педучилищиин багшанарай коллектив 1950—1951 онуудай һуралсалай жэлые эрхимээр үнгэргэхын түлөө сусаршагүйгөөр тэмсэхэбди.

Түрүү һургуулида

Кырен: —Түнхэнэй аймОНО-гэй хүдэлмэрилэгшэ телефоной дэргэдэ.

Улан-Удэ: — аймагайнгаа эхин һургуулинуудай бэлэдхэл тухай хэлэжэ үгыт.

Кырен: — Ворошиловска эхин һургуули тухай хэлэжэ үгэһүүб. Тус һургуули Жемчук нютагта байдаг юм. Жэлһээ жэлдэ һайнаар хүдэлмэрилдэг байна. Мүнөө занятинуудтаа мүн лэ эрхимээр бэлэдхэнхэй. Бүхы гэрнүүдтээ заһабари хэжэ дүүргээ. Һуралсалай хэрэгсэлнүүд худалдагдан абтанхай. Түлишэ бүхэли жэл соо хүрэхөөр бэлдэгдээ. Һургуулиин һаһанай бүхы үхибүүд тоо бүридхэлдэ абтаад, һурахаар бэлэн. Үнгэрэгшэ зунай үедэ тэндэхи гурбан багшанар өөһэдынгөө эрдэм мэргэжэлые дээшэлүүлхын түлөө педучилищиин заочно таһагуудта һураһан байна. Мүнөө тэдэнэр тус тустаа һуралсалай түсэбүүдые табинхай.

Амжалтануудай түлөө

Улан-Удэ: — Ефросинья Михайловна, та Заиграйн дунда һургуулида һуралсалай таһагые даагшаар хүдэлмэрилнэ бээт.

Нүхэр Тарасенко: — Тиигэнэ. Мүнөө манай ажалда эгэл халуун үе болоод байна. Үглөөдэр эмхи гуримтайгаар занятинуудаа эхилхын түлөө хэр зэргэ һайнаар бэлэдхэһэнээ дахин дахин шалгана-бди. Намарай шалгалтые һаяхан дүүргээбди. Шалгалта бариһан 82 хүнэй 53-ниинь удаадахи классуудтаа оруулагдаба. Мүнөө жэлдэ хамта 567 һурагшад манай һургуулида һураха юм. Тэдэнэр бултадаа занятинуудтаа бэлэн.

Улан-Удэ:—Ефросинья Михайловна, занятинуудтаа бэлэдхэхэдэтнай бэрхэшээлнүүд ушардаггүй һэн гү?

Нүхэр Тарасенко: — Яһала ушардаг һэн. Теэд, нютагай партийна, комсомольско, советскэ органуудай, ниитэ ажалшадай туһаламжаар тэдэ бэрхэшээлнүүд усадхагдадаг байгаа. Амжалтануудай түлөө ажаллаха бүхы арга бидэндэ бии.

Дахяад Һургуулидаа Һурахала.

Е. Кондратьевай фото.

ТҮРЭЛХИ ХЭЛЭН ДЭЭРЭ ҺУРГАХА ТУХАЙ

С. ТЫХЕЕВА,
БМАССР-эй гэгээрэлэй Министрые орлогшо

Агууехэ Октябрьска революциин илаһанай эсэстэ, ленинско-сталинска национальна сэсэн мэргэн политикын ашаар манай ороной бүхы арадууд формоороо национальна, удхаараа социалистическэ өөһэдынгөө культурые сүлөөтэйгөөр байгуулха дүүрэн арга боломжо олоо.

Манай Бурят-Монголой республика хадаа экономическа ба культурна талаараа хүргэнхэй национальна республикануудай нэгэн болонхой. Арадай гэгээрэл үзэлдөөгүй түргөөр хүргөө. Республикын арад зон барандаа эрдэм бэшэгтэ һураа, өөрынгөө үзэг бэшэгтэй, искусствотай, литературатай болонхой. Республика соомнай олон тооной һургуулинууд, библиотекэнүүд, уншалгын байшангууд, культурын байшангууд болон клубууд хүдэлмэрилнэ.

Бүри 1924 онло РСФСР-эй гэгээрэлэй Наркомат «Нацменуудэй олон тооной хүн зонтой нютагуудай һургуулинуудые бага классуудһаань эхилэн түрэлхи хэлэн дээрэнь заалгада оруулха үшаа ойрын гурба-дүрбэн жэлэй түсэб зохёолгые энэ дары эхилхэ» ба «ехэнхинь нацменуудэй үхибүүдэй эхин шатын һургуулинуудта түрэлхи хэлэн дээрэнь заалгада мэнэ гэһээр оруулха талаар бүхы шухала хэмжэнүүдые абаха» гэжэ һайшаан дурадхаһан байна.

Манай республикада энэ хүдэлмэри мүн лэ ябуулагдаа. Бурят һургуулинуудта түрэлхи хэлэн дээрэ заахаа багшанарые бэлэдхэхэ талаар ехэхэн бэлэдхэлэй хэмжээ-ябуулганууд хэгдэһэн байгаа. Түрэлхи хэлэн дээрэ заахаа багшанарые бэлэдхэхэ, бурят-монгол хэлэн дээрэ учебнигүүдые хэблэн гаргаха гэхэ мэтын зорилгонууд шиидхэгдэһэн байгаа.

Түрэлхи хэлэн дээрэ һургаха багшанарай үсөөн дээрэһээ ба мүн шухала хэрэгтэй учебнигүүдгүй дээрэһээ манай республика хадаа гансал эхин һургуулинуудта коренизаци хэлгээр хүдэлмэреэ хизаарлаха баатай болоо һэн. Энэ зорилгые түрүүшын табанжэлэй эсэстэ дүүргэжэ шадаа һэмди.

I—IV классуудта хэдэн жэлэй түршада түрэлхи хэлэн дээрэ ном зааһан дүй дүршэл хадаа һуралсал-хүмүүжүүлгын шанарай тон ехээр һайжарһаниие гэршэлнэ. Бурят-Монголой эхин һургуулинуудта коренизаци хэһэнэй эсэстэ үхибүүд һураһан материалнуудаа һайнаар шүдалжа гарадаг болоо.

Мүнөө БМАССР-эй гэгээрэлэй Министерствын болон республикын бүхы багшанарай үмэнэ бурят-монголой һургуулинуудай V—VII классуудта түрэлхи хэлэн дээрэнь заалгада орохо гэһэн зорилго табигдана.

Саашадань коренизаци бэелүүлхэ гол шухала условинуудай нэгэниинь хадаа V—VII классуудта хэрэглэгдэхэ учебнигүүдые түрэлхи хэлэн дээрэ ба ородһоо оршуулжа, хэблэн гаргалга болоно.

Хэдэн олон жэлэй түршада долоон жэлэй ба дунда һургуулинуудта коренизаци хэхэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулагдаһан байна. Һуралсалай научна терминологиие зохёохо талаар ехэхэн хүдэлмэри хэгдээ, мүн һургуулинуудай учебнигүүдые оршуулха ба хэблэн гаргаха талааршье горьтой хүдэлмэри хэгдэһэн байха юм. Энэ хүдэлмэридэ багшанар болон научна хүдэлмэрилэгшэд эдэбхитэйгээр хабаадаһан байна.

Һургуулинуудта хэрэглэгдэхэ учебнигүүдые хэблэн гаргаха ябадалые үндэһөөрнь һайжаруулха хэрэгтэ 1939 оной февралиин 12-то ВКП(б)-гэй ЦК-гэй гаргаһан «Эхин ба дунда һургуулинуудта хэрэгтэй учебнигүүдые хэблэн гаргаха тухай» тогтоол ехэхэн удхашанартай байна.

1939 онһоо гэхэ гү, али бурят-монголой үзэг бэшэгэй ород алфавидта оруулагдаһанһаа хойшо оригинальна учебнигүүд бурят-монгол хэлэн дээрэ хэблэгдэн гарадаг болонхой. 1940 онһоо бурят-монголой һургуулинуудай V—VII классуудта хэрэглэгдэхэ учебнигүүд түрэлхи ба ород хэлэнүүд дээрэ хэблэгдэнэ. 1946 онһоо 1950 он хүртэтэр 13 ондоо учебнигүүд ород хэлэн дээрэһээ бурят-монгол хэлэн дээрэ оршуулагдаһан байна. 1950 ондо 24 ондоо учебнигүүд хэблэгдэхэ байһанаа мүнөө 22-нь хэблэгдэнхэй.

Нүхэд Олзоев болон Петрова гэгшэдэй зохёоһон IV классай ород хэлэнэй хоёр учебнигүүд, Бахановай зохёоһон VI классай нэгэ учебник үшөө хэблэгдээгүй байһаар. Юуб гэхэдэ, энэ учебнигүүдэй авторнууд хэдэ хэдэн алдуунуудые хэһэн байгаа. Мүнөө тус учебнигүүд заһагдажа байна.

Түрэлхи хэлэн дээрэ ном зааалгые һайжаруулха хэрэгтэ языкознани тухай нүхэр И. В. Сталинай зохёолнууд тон ехэ удхашанартай.

Эрдэм наукада гайхамшагта оруулалта болоһон нүхэр И. В. Сталинай зохёолнууд хадаа манай багшанарые гүнзэгы теоретическэ һургаал заабринуудаар зэбсэглэнэ. Нүхэр И. В. Сталин болбол хэлэн түхай марксистска теориин үндэһэн асуудалнуудта тодо һонор, гүнзэгы научна харюунуудые үгөө. Языкознаниин тогтошоод байһан ябадалай ушар шалтагаалиие сэсэн мэргээр харуулха зуураа, энэ тогтонги байдалые усадхаха бүхы харгыень заажа үгэһэн байна.

1950—51 онуудай һуралсалай жэлдэ бурят-монгол һургуулинууд ородһоо оршуулагдаһан ба бурядаар зохёогдоһон 30 ондоо учебнигүүдые абаха юм. Эдэнь 120 мянган экземпляраар хэблэгдээ. Тиимэһээ манай һургуулинууд һуралсалай материальна базаар дүүрэнээр хангагданхай гээшэ.

Мүнөө жэлдэ бурят-монгол долоон жэлэй ба дунда һургуулинуудта педагогическа ба багшанарай институтые дүүргэһэн 70 шахуу залуу багшанар—бурядууд эльгээгдэхэ байна. Тэрээнһээ гадна дунда ба долоон жэлэй һургуулинуудта ород хэлэн дээрэ заажа байһан олон тооной бурят багшанар бурят хэлэн дээрэ заахаар бурят һургуулинуудта эльгээгдэ.

Тиибэ ябашье, бурят хэлэн дээрэ заахаа национальна педагогическа кадрнуудаар манай һургуулинууд үшөөл дутамаг байһаар.

Национальна һургуулинуудые коренизацилга гээшэ тон ехэ харюусалгатай зорилго мүн. Ушар иимэһээ аймгуйсэдкомуудай гэгээрэлэй таһагууд энэ талаар ехэхэн эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулха ушартай болоно. Бурят-Монголой издательство болбол бурят һургуулинуудые түрэлхи хэлэн дээрэ учебнигүүдээр хангажа байха талаар мүн лэ ехэхэн зорилго урдаа табиха ёһотой. Багшанарые бэлэдхэдэг республиканска институт энэ талаар мүн лэ горьтойхон хүдэлмэри ябуулха зэргэтэй.

Республикын гэгээрэлэй Министерствын хүтэлбэрилэгшэдэй болон хүдэлмэрилэгшэдэй урда бүри ехэ зорилгонууд табигдана. Республикын гэгээрэлэй Министерство хадаа национальна һургуулинуудые коренизацилха хэрэгтэ бүри һүүлэй үе хүртэтэр анхаралаа дүүрэнээр хандуулаагүй байгаа гажэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Мүнөө эхилхэеэ байгаа Һуралсалай жэлдэ V—VII классуудта түрэлхи хэлэн дээрэ заахаа ябадалые хангаха гээшэ тон шухала хэрэг мүн. Бурят-Монголой һургуулинуудта һуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжаруулха тушаа советскэ багша бүхэн гол анхаралаа табиха үүргэтэй.

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН"
1950 оной сентябриин 1. 3

Д. Н. ДАБАЕВ

ҺУРАГШЫН ҮГЭ

Эсэгэнэрэй асарһан сүлөөтэ
жаргал,
Эхэнүүдэй габьяае суурхуулһан
ажал,
Эдир наһанайм габшагай
һуралсал —
Ленин — Сталинай хүтэлбэриин
ашал.

Армян, ород, якут нүхэдөөрөө
«Артегтэ» амарааб, отличник
үетэнөөрөө.
Дахяад, номоо һайнаар үзэн,
Дабшахаб, арюун зорилгоо
дүүргэн.

Энэл—амарха, һураха хабамни,
Эндэһээ минии ургаха өхимни.
Иимэ һайхан өпоходо түрөөб,
Эрмэлзэнөб урагшаа эрдэмэй
түлөө.

Бидэнэрэй зорилго

Сентябриин нэгэн... Һургуулиимнай үндэр уужам байшан бидэндээ дахяад үүдээ сэлибэ.

Бидэнэр үнгэрэгшэ зундаа өөһэдынгөө колхозуудта үбһэ хуряалгын хүдэлмэридэнь эдэбхитэйгээр хабаадалсаабди. Эхэ оронойнгоо улам һалбаран бадархын түлөө тэмсэхэ—һураха ба ажал хэхэ гээшэ һайн, һайхан даа. Аажам талын сэбэр агаар, түнгалаг мүрэнэй арюун уһан, элшэтэ һайхан наран — манай физическэ хүмүүжэлгэдэ ехээр туһална.

Һургуулидаа ерэхэдэмнай, классуд урданайхиһаа бүри гоё һайхан болонхой үгтажа байба. Бидэндэ хэрэгтэй ном, тетрадь ба бусад хэрэгсэлнүүд бүрин бэлэн болоһон байна.

Эдэ бүгэдэ хадаа агууехэ большевистскэ партиин, түрэл советскэ правительствын, инаг эсэгэ Сталинай анхаралай аша мүн. Энэниие бидэнэр һайтар мэдэнэбди. Тиимэһээ мүнөө жэлдэ дунда һургуулиа амжалтатайгаар дүүргэхэ гэжэ үгэеэ үгэнэбди.

Ярууныи аймагай Сосново-Озерскын дунда һургуулиин 10-дахи классай һурагшад: **Ц. Дандаров, Э. Бальжинимаев, В. Варнаков, А. Нянюева, К. Цыбенова, Д. Намсараев, Б. Баяров, Ц. Цыренов, М. Андрианова, К. Бабуев, Р. Бадмаев, Д. Гармаева, Ю. Красовский, К. Хыпхеева, Ц. Садовская.**

Сэнгэлиг байдалтай үхибүүд

Бичурын аймагай Бага-Куналей, Бичура болон Окино-Ключи тосхонуудта хүүгэдэй гэрнүүд эмхидхэгдэнхэй. Тус гэрнүүдтэ 300 үлүүтэй үншэн үхибүүд хүмүүжүүлэгдэнэ. Тэдэнэй олонхинь Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда наһа барагшадай үхибүүд юм.

Эдэнэрэй эрхимээр хүмүүжэхэ бүхы арга боломжонууд бии. Культурна наадан (шатар, дам, домино) үргэнөөр эмхидхэгдэнэ. Мүн элдэб һонин номуудтай библиотекэнүүд хүдэлмэрилнэ. Хододоо кино харуулагдадаг.

Ф. Степанов.

НЭГЭДЭМЭЛ НАЦАНУУДАЙ ОРГАНИЗАЦИИН АЮУЛГҮЙН СОВЕДТЭ СОВЕТСКЭ УРАНЗОХЁОЛШОДОЙ СОЮЗАЙ ХАНДАЛГА

Советскэ уранзохёолшодой Союзай секретариат Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Аюулгүйн Советдэ иимэ хандалга эльгээгээ:

«Нью-Йорк, Лейк-Саксесс

Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Аюулгүйн Советдэ.

Дэлхэйн бүхы арадууд хадаа олон миллион амгалан хүнүүдэй хуби заяанай түлөө, үхибүүдэй ба үбгэд хүгшэдэй ажабайдалай түлөө, олон миллион залуу хүбүүд басагадай ерээдүй байдалай түлөө, бүхы хүн түрэлтэнэй культурын ба цивилизациин хуби заяанай түлөө түйлай ехээр һанаата боложо байна.

Америкын Холбоото Штадуудай дипломадууд ба политигуудай ороллолгоор Кореядэ дайн үүдхэгдээд, тэрээнэй эсэстэ олон мянган амгалан хүнүүд үдэр бүри алагдажа, корейскэ городууд болон һуурин тосхонууд газарай нюурһаа аршагдажа, корейскэ арадай олон зуун жэлэй алдарта культурын аша үрэ усадхагдажа байна.

Американска агрессорнуудэй хэжэ байгаа хэрзэгы муухай гэмтэ хэрэгүүд ба зэрлиг ябуулгануудта эсэргүүсэжэ байһан корейскэ арадай болон бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй нангин зэбүүрхэл хадаа бидэнэртэ, немецкэ фашизмтай хэгдэһэн шуһата дайнай бүхы бэрхэшэолнүүдые арадтаяа хамта дабажа гарахан, һандаргагдахан городууд ые хараһан, культурна ба научна эмхи зургаануудай, библиотекэнүүд ба музейнүүдэй үнэһэн болгогдоод байхые хараһан советскэ уранзохёолшодто илангаяа ойлгостой.

Аюулгүйн Совет хадаа өөрынгөө сэхэ үүргые дүүргэн, Кореядэ эб найрамдал һэргээн бодхоожо, өөрынгөө саашанхи хуби заяае гадаадын хамаархалгүйгөөр өөрөө шиидхэхэ арга боломжые корейскэ арадта олгохо бэзэ гэһэн этигэлтэйгээр Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Аюулгүйн Советдэ бидэ ханданабди.

Американска агрессиин эхилһэнһээ хойшо хэгдэһэн гэмтэ хэрэгүүдһээ гадна, бидэнэр американска агрессорнуудаэр, Ли Сын Ман гэгшын бүлэгөөр хэгдэһэн хорото муухай ябуулганууды мүрдэхэ, тодорхойлхо шэнэ баримтануудые Кореяын Эсэгэ ороной единэ демократическа фронтын комиссиин мэдээсэлһээ мэдэбэбди, эдэанһээ боложо шуһан һудаһан соогоо хүрэнэл! Полинууд дээрэ хүдэлмэрилжэ байгаа амгалан хүнүүдые хюдалга тухай, корейскэ экономикые һүйдхэжэ, корейскэ арадые үгырэл ядаралда оруулха зорилготойгоор Кореяын заводууд ба фабрикануудые американска авиациин зэрлиг муухайгаар һандаргажа байһан тухай тэндэ хэлэгдэнэ. Сэрэгэй объектнүүдтэ ямаршье хамааралгүй һургуулинууд, больницануудд, ажаһуудалай кварталнууд зэрлигээр, удаа дараагаар усадхагдажа байна. Хүнэй халуун шуһан бүхы Корея дээгүүр урдажа байна.

Эдээн тухай һанаа амараар бэшэхын аргагүйл!

Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Аюулгүйн Совет болбол агрессорнуудэй хорото муухай ябуулганууды эб найрамдалай сэнхир тугаар саашадаа далдалжа байха ёһогүй!

Дэлхэйн бүмбэрсэгэй олон миллион хүнүүдэй голосые шагнагты, Кореядэхи шуһата ябуулганууды зогсоогты, агрессорнуудэй амыень татагты, Аюулгүйн Советдэй хүндөө бууруад байһан нэрэ солые ба Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин нэрэ хүндые һэргээн бодхоогты гэһэн үрэатайгаар ба эрилтэтэйгээр Аюулгүйн Советдэ ханданабди.

Энэ эрилтэ хэхэдээ бидэнэр ёһотой гуманизмын агууехэ арюун бодолой илан мандахын түлөө бүхы дэлхэйдэ мэдээжэ ородой уранзохёолшод — классигууд Лев Толстойн ба Максим Горькиин ябуулжа байһан тэмсэлые үргэлжэлүүлжэ байһанда бэеэ тооло-нобди.

Энэ эрилтэ хэхэдээ бидэнэр дэлхэйн бүхы оронуудтахи тон элитэ ехэ уранзохёолшодтой нэгэмди; Аюулгүйн Советдэ мүнөө правительствонуудайнь түлөөлэгшэдэй зүблөө хэжэ байгаа тэдэ оронуудай уранзохёолшодой — классигуудай американецууд Уйтмэн ба Драйзер, англичанинууд Байрон ба Диккенс, французууд Золя ба Франс, норвежец Ибсен, индеец Таур, Латинска Америкын оронуудай түрүү интеллигенциин оюун ухаае үни удаан жэлнүүдтэ эзэлһэн Энрике Хосе Родо гэгшэдэй хэтэ мүнхын үнэн мэдэрэл хадаа бидэнэй хэһэн эрилтэтэй нэгэдэнэл.

Советскэ Союзай Уранзохёолшодой нэрэһээ бидэнэр өөһэдынгөө голосые бүхы дэлхэйн арадуудай эсэргүүсэлэй хүсэтэ голостой нийлүүлэн иимэ эрилтэ хэнэбди:

1. Кореядэхи американска агрессиие энэ дары зогсоохо.

2. Кореядэхи амгалан городуудые ба хүн зониие бомбодолгые энэ дары заатагүй хорихо.

3. Гадаадын сэрэгүүдые энэ дары Кореяһээ гаргаха.

СССР-эй Советскэ уранзохёолшодой Союзай секретариат:

А. Фадеев, К. Симонов, А. Сурков, Н. Тихонов, А. Корнейчук, В. Вишневский, А. Сафронов. А. Твардовский. Л. Леонов, Ф. Панферов, В. Кожевников, Б. Горбатов.

АЮУЛГҮЙН СОВЕДТЭ

НЬЮ-ЙОРК, августын 28. (ТАСС). Аюлгүйн Совет болбол корейскэ асуудалые саашадаа хараж үзэхын тула, Советскэ Союзай түлөөлэгшэ Я. М. Малигай түрүүлэлгэ доро августын 25-да заседани хэһэн байна. Советдэй үнгэрэгшэ заседани дээрэ Малигай, Джеббэй ба Остинай хэлэһэн үгэнүүдэй французска оршуулгые соносхоһой һүүлээр, Советскэ Союзай түлөөлэгшэ Малик үгэ абаа. Августын 22-ой заседани дээрэ Англиин түлөөлэгшэ Джеббэй, США-гэй түлөөлэгшэ Остинай хэһэн худал мэдүүлгэнүудые буруушааха зорилгоор, Малик болбол Аюулгүйн Советдэ информаци хүргэбэ.

Августын 22-то хэлэһэн үгэ соогоо, минии дурдаһан бүхы баримтануд официальна мэдээнүүдһээ абтанхай, тиин Ли Сын Ман гэгшын бүлэгые дэмжэжэ байгаа США-гэй ябуулдаг агресси тушаа минии хэһэн нэгэшье мэдүүлгэ буруушаагдаагүй гэжэ Малик мэдүүлбэ. Джебб Остин хоёр тус баримтануудые үндэнэ болгохын орондо, Советскэ Союз тушаа хардалга хэһэн, Гитлерые дурдаһан үгэнүүдые хэлээ.

В. И. Ленинэй, И. В. Сталинай зохёолнуудһаа цитадуудые дурдахаа, бүдүүлигээр хазагайруулаа гэжэ Джеббые Малик гэмнэбэ. Джеббэй дурдаһан цитадуудай нэгэн сооншье Корея тухай асуудал табигдаагүй байха. Джебб хадаа Кореядэ зэбсэгтэ интервенци эмхидхэхые Трумэнай мүнөө һэдэжэ байгаашадал адляар, Советскэ Россин хэрэгүүдтэ зэбсэгээр хамаархаха ябадал Черчиллиин эмхидхэһэн үе тушаа дурдаа гээшэ. «Цивилизованно» гэмтэд хадаа Черчиллиин эмхидхэһэн интервенциин үедэ манай орон худар—англичанинууд ба американецууд Мурманск руу, японецууд ба американецууд—Дальна Восток худар хүсөөр орохон юм. Тэдэнэр иигэжэ ерэхэдээ, ородуудые богоолнууд болгохо һанаашалгатай байгаа. Тэрээнһээ шалтагаалан хатуу шанга тэмсэл эхилээ һэн. Социалистическэ Эсэгэ оромнай аюулда ороод байна гэжэ Ленин Сталин хоёр тиихэдэ соносхоо бэлэй. Оромнай үнэхөөр жааг заршам түгэс арми байгуулха ёһотой, тиигээгүй һаа диилдэн дарагдаха байна гэжэ Сталин мэдүүлһэн юм. Интервентнүүдэй намнагдаһанай һүүлээр, хоёр системын амгаланаар харилсан байлга тухай теориёо Ленин зохёоһон юм. Тэрээниие 1934 ондо нүхэр Сталин саашадань хүргөөгөө. Эб найрамдалтай байхые хүсөө һаа, Советскэ Союз дотор тэрэнээ хэзээшье олохо юм гэжэ нүхэр Сталин мүн лэ мэдүүлһэн байна, —гэжэ Малик онсо тэмдэглэбэ.

Советскэ Союзай политикые ба араые гүжэрдэхын тула Макнейл, Бевин, Шоукросс мэтынхидэй аашалаашадал адляар, Джебб мүнөө цитадуудые контекстһээнь таһалан хэрэглэһэн байна, — гэжэ Малик тэмдэглээ.

Түгэсхэл дотороо Малик иигэжэ мэдүүлбэ: түүхэһээ харахада, Советскэ Союз зэбсэгтэ агрессиин туһаламжаар Англиие ба Холбоото Штадуудые үгы хэхэ гэжэ һэдээгүй, харин Англи ба Холбоото Штадууд лэ Советскэ Россие үгы хэхэ һэдэлгэ гаргаһан байна.

Энээнэй һүүлээр, Аюлгүйн Советдэй түрүүлэгшын үүргэ бэелүүлэн, нүхэр Малик болбол Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин штаб-квартирада үдэр бүри абтажа байһан туйлай олон бэшэгүүд, телеграммануд тухай Советдэй гэшүүдтэ мэдээсэбэ. Зониие олоор үгы хэхэ бүдүүлиг муухай методүүдые хэрэглэн, корейскэ городууд ба деревнинүүдые американска агаарай хүсэнүүдэй бомбодожо байһан ябадалда эсэргүү, тэрэшэлэн Кореяын эрье шадарай районуудые американска флодой буудалгада эсэргүү протестнүүд тэдэ бэшэгүүд ба телеграммануд соо бии байна. Иимэ протестнүүд Польшын, Чехословакиин, Хитадай, Монголой правительствонуудһаа абтанхай. Тэрэшэлэн эхэнэрнүүдэй ба залуушуулай элдэб организацинуудһаа, эрдэмтэдэй организацинуудһаа 3500 бэшэгүүд, телеграммануд абтаа,—гэбэ. Профсоюзуудай 80 миллион гэшүүдые нэгэдхэдэг Бүхэдэлхэйн федерациһаа, мүн советскэ профсоюзуудһаа, 70 миллион хүбүүд ба басагадые нэгэдхэдэг демократическа залуушуулай Бүхэдэлхэйн федерациһаа, Стокгольмско Уряада хэдэ, зуу миллион гар табюулһан эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедһээ абтаһан телеграммануд тухайда Малик онсо тэмдэглээ. Эдэ бэшэгүүд ба телеграммануд юу харуулнаб гэхэ, бүхы дэлхэйн бүмбэрсэгэй үргэн болон арад зон корейскэ асуудалые эб найрамдалай ёһоор шиидхэхые эрижэ байна. Организацинуудһаа ба тус тус нюурнуудһаа Секретариадта ерэһэн тус бэшэгүүдые Аюулгүйн Советдэй гэшүүн бүхэн уншаха аргатай байна. Тус тус правительствонуудай протестнүүд болбол официальна документнүүд мүн туладаа — эндэ тараагдаа, — гэжэ Малик мэдүүлбэ.

Формозодо агресси хэбэ гэжэ Холбоото Штадуудые Хитадай арадай правительствын гэмнэһэн документ, тэрэшэлэн Формозодохи США-гэй ябуулганууды зүбтүүлхээр һэдэһэн Холбоото Штадуудай түлөөлэгшын мэдүүлгэ заседаниин эхилэмсээр абтаа. Эдэ документнүүдтэй танилсаха, эдэниие шэнжэлхэ ба удаадахи заседани дээрээ зүбшэн хэлсэхые Советдэй гэшүүдэй хүсэхэнь дамжаггүй,—гэжэ Малик хэлэбэ.

Формозо тухай асуудалаар Хитадай арадай правительствоһаа ба США-гэй делегациһаа бэшэгүүдэй абтаһан туладань, США-гэй бэшэгэй удхые мүнөөнэй заседаниин протоколдо оруулхые хүсэнөб,—гэжэ Гросс мэдүүлбэ. Удаалуулан, Гросс тэрэ посланияа уншаһан байна.

Американска документые Гроссой уншажа дүүргэһэнэй һүүлээр, Малик болбол генеральна секретариин туһалагша Зинченкодэ үгэжэ, Чжоу Энь-лайн бэшэг уншуулба.

Нүхэр Малигта ба Трюгве Лидэ Чжоу Энь-лай телеграмма эльгээбэ

ПЕКИН, августын 28. (ТАСС): Синьхуа агентствын дамжуулһанай ёһоор, Хитадай арадай республикын арадай Центральна правительствын гадаадын хэрэгүүдэй министр Чжоу Энь-лай ООН-эй Аюулгүйн Советдэй түрүүлэгшэ Я. А. Малигта ба Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин генеральна секретарь Трюгве Лидэ телеграмма эльгээжэ, Хитадай агаарай хилэнүүдые американска самолёдуудай эбдэһэн тухай тэдэнэртэ мэдээсэбэ.

Кореядэхи американска агрессивнэ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй зүгһөө Хитадай агаарай хилэнүүдые иигэжэ хорото муухайгаар зүришэһэн ябадал хадаа Хитадай суверенитедтэ халдан добтолһон ба Хитадай гражданинуудые алаһан ехэ гэмтэ акт мүн ба дайниие үргэдхэхэ, эб найрамдалые эбдэхэ гэһэн һэдэлгэ мүн болоно. Энэ гэмтэ актые хитад арад ямаршье ушарта тэсэбэрилжэ шадахагүй байна.

Холбоото Штадуудай түрэгэй секретарь г-н Ачесонда эрилтэнүүдые табижа ба буруушаалые эридээр мэдүүлжэ, би Хитадай арадай республикын арадай Центральна правительствын нэрэһээ энэ гэмнэлгэ тухай ООН-эй Аюулгүйн Советдэй үмэнэ мэдүүлнэб, Азиа ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал ба аюулгүй байдалые сахихын тула, өөрынгөө уялгые бэелүүлэн, ООН-эй Аюулгүйн Совет хадаа Хитадай агаарай хилэнүүдые иигэжэ хорото муухайгаар эбдэһэнэйнь түлөө Кореядэхи американска агрессивнэ зэбсэгтэ хүсэнүүдые шүүмжэлхэ, мүн корейскэ асуудалые ООН-эй зүгһөө эб найрамдалай ёһоор шиидхэбэрилхэ зорилгоор Кореяһээ американска агрессивнэ зэбсэгтэ бүхы хүсэнүүдые бүримүһэн гаргаха ябадалые хангахын тула хэмжээнүүдые дары абаха гэжэ дурадханаб.

Кореядэхи событинууд

Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэл

ПХЕНЬЯН, августын 29. (ТАСС). Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частьнууд американска ба лисынмановска сэрэгүүдэй контратакануудые гэдэргэнь сохин, дайсадта горьтой сохилтонуудые хэжэ, шэрүүн байлдаануудые ябуулжа үргэлжэлүүлһөөр гэжэ Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани августын 29-эй үглөөгүүр мэдээсэбэ.

Гуньи (Гун'И) гэдэгые сүлөөлһэн Арадай армиин частьнууд дайсанай шэрүүн эсэргүүсэлгые дабажа, добтолгото байлдаануудаа хүргөөбэ.

Энэ шэглэлдэ болоһон байлдаануудта Арадай армиин частьнууд дайсанай 800 гаран солдадууд ба офицернүүдые усадхаһан ба шархатуулһан, 200 гаран хүнүүдые плендэ абаһан байна. Иимэ трофейнүүд абтаа гэбэл: танкнууд—3, 105-миллиметрын ехэ буу—5,81 миллиметрын миномёт—7, ракетнэ ехэ буу —4, зенитнэ пулемёт—12, хүнгэн пулемёт — 50 гаран, мүн олон тоото хүндэ пулемёдуд, карабинууд ба бусад буу зэбсэгүүд болон һомо хэрэгсэлнүүд болоно.

Американска авиаци тус ороной урда ба хойто талын амгалан городууд болон тосхонуудые хаа хамаагүй зэрлиг муухайгаар бомбодожо үргэлжэлөө.

ПХЕНЬЯН, августын 29. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани августын 29-эй үдэшэ иигэжэ мэдээсэбэ.

Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частьнууд американска ба лисынмановска сэрэгүүдэй шэрүүн контратакануудые гэдэргэнь сохин, дайсадта сохилтонуудые хэжэ, шэрүүн байлдаануудые ябуулна.

Ыйхын (Гико) гэдэгые сүлөөлһэн Арадай армиин частьнууд хатуу шэрүүн байлдаануудые соо дайсанай амиды хүсые ба техникые хяа сохижо, урда зүг руу дабшажа үргэлжэлһөөр. Ыйхинэй (Гико) урда тоо дайлалдажа байгаа Арадай армиин частьнууд дайсанай 1200 гаран солдадууды ба офицернүүдые усадхаһан ба шархатуулһан, мүн 200 гаран хүниие плендэ абаһан байна. Ехэ буунууд—35, хүндэ пулемёт—50, винтовконууд —590 ба бусад түрэлэй олон тоото буу зэбсэгүүд абтаа. Мүнөө Арадай армиин частьнууд энэ райондо дайсаниие бута сохин, урагшаа добтолжо үргэлжэлһөөр.

Американска самолёдууд амгалан городууд ба тосхонуудые улам бүри жэгшүүритэ муухайгаар бомбоюно. Августын 29-дэ американска 3 самолёт Дюнхва (Цюва) уездэ добтолго хэжэ, Улаан Хэрээһэнэй Обществын полевой госпиталь дээрэ таниха тэмдэгэй тодоор харагдажа байбашье, тус госпиталиие зэрлиг муухайгаар бомбодобо Энэ бомбодолгын үедэ хүнүүд алагдаа.

ПХЕНЬЯН, августын 30. (ТАСС). Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частьнууд дайсантай хатуу шанга байлдаануудые ябуулжа үргэлжэлөө гэжэ Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мүнөө үдэшэ дамжуулһан мэдээсэл соо иигэжэ хэлэгдэнэ:

Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частьнууд шэрүүн контратакануудые хэжэ байгаа американска ба лисынмановска сэрэгүүдтэй хатуу шанга байлдаануудые ябуулжа үргэлжэлөө.

Зүүн эрье дээрэ Арадай армиин частьнууд шэрүүн эсэргүүсэлгые хэжэ байгаа дайсаниие сохижо, урагшаа дабшана.

Зүүн эрьеын райондо болоһон байлдаануудта Арадай армиин частьнууд дайсанай 2 мянга гаран солдадууд ба офицернүүдые алаһан ба шархатуулһан, 200 гаран хүниие плендэ абаһан байна. Ракетнэ ехэ буу — 6, автомашина — 10, ехэ олон радиостанцинууд, гар гранатанууд, снарядууд ба сэрэгэй һомо хэрэгсэлнүүд абтаа.

Урда эрье дээрэ Арадай армиин частьнууд дайсанай шэрүүн контратакануудые гэдэргэнь сохижо, добтолгото байлдаануудые ябуулжа үргэлжэлөө.

Арадай армиин зенитнэ частьнууд августын 26 ба 27-ой хоёр үдэртэ Нампхо (Тинпампо) райондо американска 3 самолёдые буудажа унагааба.

Кореядэхи дайнай ябуулганууд тухай американска мэдээсэлнүүд

НЬЮ-ЙОРК, августын 30. (ТАСС). Кореядэ байгаа американска корреспондентнүүд фронтын зарим участогууд дээрэ арадай армиин добтолгото операцинуудай шангадаһан тухай мэдээсэнэ. Юнайтед Пресс агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, хойтокорейскэ Арадай арми Пхоханай (Хокодо) райондо эршэмтэй добтолго хэжэ байна.

Американска 24-дэхи пехотно полкын дэргэдэ байгаа Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондент хадаа хойтокорейскэ Арадай армиин сэрэгүүд Хаманһаа (Ню-Масан) баруун тээшээ 2 милиин харанда байдаг ба стратегическэ удхашанартай добын хяраһаа американска болон лисынмановска сэрэгүүдые түрижэ сухарюулба гэжэ мэдээсэбэ.

НЬЮ-ЙОРК, августын 30. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентствын токийско корреспондентын дамжуулһанай ёһоор, корейскэ Арадай арми Пхохан ба Тэгу (Тайкю) райондо ехэ хүсэтэй атакануудые хэжэ байна гэжэ Макартурай штабай түлөөлэгшэ мэдүүлбэ.

Худалдаа наймаанай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөө

Республикын худалдаа наймаанай Министерство худалдаа наймаанай областной ба городской хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй ба промышленностиин базануудай хүтэлбэрилэгшэдэй зүблөө һаяхан үнгэргэбэ.

БМАССР-эй худалдаа наймаанай Министрын орлогшо Нухэр Окунев худалдаа наймаанай организацинуудай 7 һарын хүдэлмэриин дүнгүүд тухай элидхэхэбэ.

Элидхэл тушаа 14 хүн үгэ хэлээ. Тэдэнэр худалдаа наймаанай зарим магазинуудай хүгэлбэрилэгшэд худалдаанай жүрам ба ассортиментнэ минимумуудые мүдэдэггүй, арюун сэбэрые сахидаггүй байна гэжэ тэмдэглэһэн байна.

Зүблөөндэ хабаадагшад худалдаа наймаанай худэлмэриие эрилһайжаруулха гэһэн шиидхэбэрилхэ баталан абаба.

Д. Колмаков.

Театрын артистнарай концерт

Бурят-Монголой передвижной драматическа театрын артистнар Бичурын аймагай томодхоноһон Ленинэй нэрэмжэтэ колхозыг «Коммунизм» колхозуудта ерэжэ колхознигуудта «Холын гүүртэдэ», «Шухала телеграмма», «Түрэ хүнүүд», «Мэхэшэн» гэжэ нэрэтэй актай пьесэнүүдые харуулба.

И. Тыжебров.

ХРОНИКО

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Советдэй Президиум болболо нүхэр Гомбожап Цыдынжаповичые **Цыдынжаповые** БМАССР-эй Министрнүүдэй Советдэй Түрүүлэгшын Орлогшоор томилбо.

* * *

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Советдэй Президиум болболо нүхэр Михаил Павлович **Хангаловые** БМАССР-эй Министрнүүдэй Советдэй Түрүүлэгшын Орлогшоор уялгаһаа сүлөөлбэ.

* * *

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Советдэй Президиум болболо нүхэр Степан Михайлович **Шотиниие** БМАССР-эй коммунальна ажахын министрээр томилбо.

* * *

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Советдэй Президиум нүхэр Донгид-Жаб Цыренович **Уртюбаевые** БМАССР-эй Министрнүүдэй Советдэй дэргэдэхи культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хэрэгүүдые эрхилхэ Управлениин начальнигаар томилбо.

* * *

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Советдэй Президиум нүхэр Елизавета Андреевна **Константиновае** һургуулида ошоһонтойнь дашарамдуулан, БМАССР-эй Министрнүүдэй Советдэй дэргэдэхи культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хэрэгүүдые эрхилхэ Управлениин начальнигай уялгаһаа сүлөөлбэ.

Харюусалгатай редакторай орлогшо Ц. Б. БУДАЕВ.

Бурят-Монголой гүрэнэй колхозуудта хүтэлбэрилхы кадрнуудые бэлэдхэхэ хоёр жэлэй һургуули

1950—1951 онуудай һуралсалай жэлдэ һурагшадые абана.

Һурагшадые абалга хадаа аймгүйсэдкомуудай эльгээһэн путевкоор колхозуудай түрүүлэгшэнэрые, тарианажалай бригадын бригадирнуудые, малажалай фермэнүүдые даагшанарые, шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэнэрые абана ба колхозуудта хүтэлбэрилхы ажалда ябажа һайн шадабари харуулһан, 3 жэлһээ доошо бэшэ хүтэлбэрилхы ажалда ябаһан стажтай хүнүүдые абаха юм.

Һургуулида орохые хүсэгшэд удаадахи предмедүүдээр шалгагдаха гэбэл: ород хэлээр, математикаар, СССР-эй Конституцыар 6—7 классай хэмжээндэ.

Һургуулида орохые хүсэгшэд аймгүйсэдкомуудта ошожо саг соонь путевко абаха ба сентябриин 20 хүрэтэр һургуулидаа ерээд байха зэргэтэй.

Һургуулиие дүүргэгшэдтэ хүдөө ажахые эмхидхэлгээр — техник — гэһэн нэрээргэ олгогдохо байна.

Дирекци.

Бурядай дунда һургуули хадаа 11-дэхи педагогическа класста һурагшадые абана. Мэдүүлгэнүүдые 1950 оной сентябриин 10 хүрэтэр абаха, занятинь сентябриин 1-һээ эхилхэ байна. Һуралсалай условиин тухай «Зауда, Бабушкина 24», һургуулиин дирекциһээ мэдэжэ болоно.

№ 26 почтын ящигай объектдэ, саг үргэлжын ажалда материальна группын ахалагша бухгалтер, ашаа тээгшэд, кочегарнууд, мотовозномашинын шофернууд, печнигүүд хэрэглэгдэнэ. Ашаа тээгшэд, печнигүүд бүтээһэнэйнгээ зэргээр салин хүлһэ абаха юм.

Адрес: станци Заудинская, отдел кадров объекта, почтовый ящик № 26.

ҺАЯАР Республикын киноустановконуудай экрануудаа дээрэ

„ХОЁР ГАЛ“

гэжэ уранһайханай дуугардаг шэнэ фильм табигдахань.

(Н. Седлаченкын рассказаар зохёогдобо).

Чехословацка гүрэнэй фильм үйлэдбэрилэн гаргаба.

Прага, 1949 он.

Улан-Удын сэмбын фабрикада: шофернууд, ашаа тээгшэд, түлишэ шэрэгшэд, модо отолгшод хэрэгтэй.

Энээн тухайда иимэ адресаар хандаха:

Улан-Удэ, суконная фабрика, отдел кадров.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. (ТЕЛЕГРАФНЫЙ АДРЕС: Улан-Удэ Унэн). ТЕЛЕФОНЫ: отв. редактора—23; АТС—1-80, зам. отв. редактора—7-85; отв. секретаря 3-23; отделов партийной и комсомольской жизни, культуры и быта—4-52; пропаганды и агитации — 7-85; сельского хозяйства, промышленности и транспорта—6-84; переводов — 3-23; писем трудящихся и информации—6-84 (2 зв.); об'явлений 2-64 (2 зв.). Для междугородных переговоров — 16.

Н—02376. Типография Управления полиграфии, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.